

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Chamberlain pálfordulása.

Budapest, január 21.

(L.) Igaza volt az öreg bibliás Krügernek: az Uristen erős keze megalázza a kevélyeket és elbizakodottakat. Ime Chamberlain, Anglia titkos miniszterelnöke, a délafrikai vérontás kutfeje és kezdője, ez előtt két nappal még hetykén odavetve mondotta, hogy hallani sem akar békeponozatokról, mignem a boerok népe teljesen leigazza nincs és míg Lord Kitchener nem diktálhatja fesztelenül, lóhátról a megadási pontozatokat. Két nap alig múlt el s ugyanaz a dolyfős Chamberlain ezüsttálcán kínálja a boeroknak a békét.

E két nap alatt jóformán semmi sem történt Dél-Afrikában. Mindössze néhány száz ártatlan asszony és gyermek halt meg az egészségtelen koncentrációs táborokban, a boer nép kiirtására ravaszul kieszelt „humánus menedékhelyeken“, de hát ez nem újság s nem rendkívüli eset. Kitchener e két nap alatt agyonlövetett egy boer vezért, akinek az volt a büne, hogy szerette a hazáját. Ez nem feltűnő, rendkívüli eset. Egy csomó angolt megint megverték s elfogták a boerok, de hisz ez is napirenden volt mindez ideig. Ha semmi szokatlan vagy jelentős esemény nem iródott azóta a dél-afrikai szabadságharc véres és sötét krónikájába, mi bírhatta tehát Chamberlaint arra, hogy az irgalmatlan leigázás teóriájáról ily hirtelenül átsapott az akadémikus békétárgyalásokra?

Humánus szempontok nem vezérelhették. Az emberiség nagy közösségének szelid és monumentális érzése nem lakozik az ő szívében. Annyag angol patrónygyárak e részvényese nem utálja elvből a háborút. Nemes érzület nem hajthatta tehát a tegnapi beszédre. Csak valamely zord erejű kényszerűség vihette rá. S erre tudunk nem egy okot, amely pálfordulását megmagyarázza.

Ezelőtt néhány héttel Chamberlain legfeljesebb ellenfele, lord Rosebery szöveget intézett az angol néphez, amelyben az angol politika új kurzusát követeli. Ez a ragyogó tehetségű szónok meglátta, mi fáj a nemzetnek s programmá dagasztotta a pillanatnyi nemzeti vágyakat, aspirációkat. Ő is véget kívánt vetni a délafrikai öldöklésnek, de nem Chamberlain rideg és embertelen formulájával, hanem oly módon, amelyet a boerok talán elfogadhatnak autonómiájuk földása nélkül, s amelyet Anglia is elfogadhat megalázkodás nélkül. E programmban fontos szerepet játszik az általános amnesztia s az összes dél-afrikai fehérekkel egyforma politikai jogok. Csakugyan az angol intelligencia többségének szöcsöve volt Rosebery, amidőn e pontokat kihirdette. Akkor melegebben ellene támadt Chamberlain sajtója s maga a heveskedő gyarmatügyi miniszter is kijelentette, hogy Rosebery programja nagy nemzeti megalázkodás volna.

Azóta néhány hét telt el és a gyarmatügyi miniszternek látnia kellett, hogy amily erősen hatott ellenfelének beszéde, épp oly kevésbe vette Anglia közönsége az ő ríposztját. Végre rá kellett jönnie arra, hogy a közvélemény vágyait sokkal hűvebben találta el és értette meg versenytársa, mint ő. Hozzájárult még a Boulouval vívott szöcsata, amely ugyan csak gondolkozóra ejtette az angol kereskedőket és iparosokat. Meg kellett győződnie arról, hogy ha továbbra is megmarad rideg álláspontján, akkor ugy a maga, mint az egész Salisbury-kormány politikáját kompromittálja, mert elvágja azokat a fonalakat, amelyek a kormányt a közvéleménnyel összekapcsolják. Mihelyt ezt felismerte, választania kellett a visszafordulás és az irányváltoztatás közt. Chamberlain az utóbbi módot választotta.

S most kiállt a porondra és azt hirdette, hogy Salisbury és Rosebery beszéde közt tulaj-

donképpen nincs is különbség. Sietve visszavonta azt a rendeletét, amelyet augusztus 7-én adatott ki Kitchenerrel s amelynek értelmében a szeptember 15-ikén tul még harcban álló boerok örökre száműzetnek Délafrikából, a meg nem hódolók javai pedig elkoboztatnak. Szószertint fenntartotta ugyan ezt a pontot, de hangsúlyozta azt, hogy az angol kormány nem fog általános konfiskációt javaslatba hozni. Sietve igéri a lehető legteljesebb amnesztiát is, amelyet még ezelőtt pár nappal éppen nem volt hajlandó megadni. És végül felhívja a boerokat, hogy ha békét akarnak, hatalmazzanak fel valakit a tárgyalásokra.

Ez Chamberlain tegnapi beszédének lényege. Látnivaló, mily messze távozott eredeti álláspontjától. Aki így beszél, távolról sem rokona ama másik, régebb Chamberlainnek.

Mondanunk sem kell, hogy a gyarmatügyi miniszter politikájának elváltozásával egyszeribe rokonszenvesebb lett, mint volt valaha. Emberibb lett a formája. Veszített valamit a Haynau-szerűségéből. S legalább egy kis lépéssel közelebb jött az expiació nagy művéhez, amelylyel a boerok nemzetének és az általa megszegyentett Angliának tartozik.

Mennyivel szebb lett volna, ha mind erre a maga kezdeményezéséből szánta volna magát! De kétségtelen, hogy csak a körülötte füzőgő új áramlat nyomásának, Anglia job-bik lelkiismerete szavának, a vetélytársa iránt táplált féltékenységnek engedett, amidőn ajkaba harapva elmondta azt a tegnapi beszédet. S valószínű, hogy a fordulatban Edvárd királynak is van része. Mire a tavasz elmúlik, nagy ünnepek közt koronázzák meg őt a Greater Britain királyává, császárává. De a koronázás üdvövéseit általzagná a dél-afrikai ágyuk bömbölése. Valóban, nem koronázási ünnepséghöz való egy muzsika. Edvárd király nyilván békét akar s parancsának engedelmeskedik a nyakas Chamberlain is.

T Á R C A.

Trisztán és Izolde,

vagy:

A ravasz házasságkövetítő,

vagy:

Ne játszszaál a bájitalal!

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szécsi Ferenc.

— Wagner Richard zenével és két 20-perces szünettel egybekötött rémdrámája, három felvonásban. —

— Volt már „Trisztán“-ban?

Mikor a száztizenhatodik ember fordult hozzám ezzel a gyanúsító kérdéssel, röstelni kezdtem a dolgot és elhatároztam, hogy kiegészitem műveltségemnek ezt a hézagát és meghallgatom a divatos zenedrámának az ötödik előadását.

Korán keltem, hogy idején ott lehessenek a kezdetinél. Elbucusztam a családomtól és várokozással teljesen tolongtam az Operaház felé.

Amint felöltő, pálcá és esernyő nélkül sziveskedtem megjelenni a nézőtérben, mindjárt észrevettem az ott uralkodó izgatott, lelkes hangulatot.

A bal szomszédom ugyanis, egy kövér ur, aki pesztgyűrűt viselt a hüvelykujján, így szólt a mellette ülő, szemelláthatólag feleségét képező, sovány hölgyhöz:

— Szent Isten, Katicám, mikor fogunk máma vacsorálni?!

A vékony urinó mérgelődve felelt:
— Csak te ne beszélj, Náci. Én nem akarom eljönni.

A karmester kinyitotta a rengeteg partitúrát és kopogott.

— Szabad! — szóltam és kezdődött az előjáték.

A zenekarban hemzsegni kezdtek a motívumok. Fel-felbukkantak a hanghullámok közt és ha egy-egy szegénylős kis melódia ütötte fel a fejét, azonnal visszanyomták a víz alá. Végre a kedves kavarodásból diadalmasan emelkedett ki a szerelmi motívum.

— Nagyon erősen fujják, — kiabálta a felesége fülébe Náci szomszéd.
A függöny felgördült.

I. Felvonás.

Sátorszerű, szőnyegek által körülvett kamara egy gálya elején. Izolde nyugágyon, arcát párnák közé temeti.

— Aha, hálószoba! — szölt Katica.

Egy „ifju hajós“ kezd énekelni magas tenorhangon, ami teljesen érthető, mert az illető az árboe tetején ül. Az öreg Hajós sem dalolt volna szebben, mint ez a fiatal.

Végre Izolde megunja a vékony tenort és fölgyrik.

— Jól néz ki a Vasquez, — jegyzi meg a sovány asszonyság, észrevehető irigykedéssel.

— Miért haragszik úgy? — kérdi a kövér ur.

— Hát nem látod, hogy veszekedik a cselédjével?

Brangéne — wagneriasan szólva: „ein Häuflein Unglück — behatóan párdalol Izoldával. A zenekarban megszólal a „végtelen unalom motívuma.“

Egyszerre Brangéne szétuzzza a középső függönyt. A gálya tódéletzen hajós-nép hever.

— Nini, hisz' ez hajó — szól Katalin asszony.

— Hogyne. Hát nem látod a sok tengeri beteget?

Izolde Brangénét Trisztánért küldi, hogy jöjjön „szolgálni.“ A tárgyalás egy jó fertályóraig tart, a „kérődzés motívuma“ alapján.

Trisztán hősiesen sztrájkol. Kurwenál (lásd Marcell fegyvernök a „Hugonották“-ból) recitativoban gorombáskodik. Brangéne „jajong.“ Izolde mérgelődik.

— Mi bajuk? — kérdezi Katica.

— Tudja az ördög! — feleli Ignác.

Brangéne összerántja a függönyt.

Ezután Izolde és Brangéne teljes félórát nyújtogatják a „rétestészta-motívum“-ot. Végre Izolde megsokalja és előhozhatja a házigyógy-szertárt.

— Tessék, miért kiabált annyit? Most be kell vennie, — jegyzi meg Katica.

Izolde a szenvedéseit közli, melyek eltörpülnek a fordító, a mi kitűnő Abrányi Emilünk kinajával szemben, ami trisztánilag birkozott meg a lehetetlen versekkel.

Egyszerre megjelen Kurwenál.

— Ki ez a vörös arcú? — kérdi Ignác.

— Nézd meg a szinlapot.

— Az ördög se igazodik el. Itt van két Ney, az egyik B., a másik D; aztán két Déri, az egyik „Melot“, a másik „ifju hajós“.

Izolde egy kis üveget vesz elő. A zenekarban megszólal a „pauka-motívum“. Az egyik klarinét egész érthetően azt fujja, hogy: „belsőleg“.

Trisztán és Izolde labdázni kezdenek a „végtelen melódiával“, ami őket szemmeláthatóan szórakoztatja. A közönséget nem. Notabene kitűnő Vasquez-Izolde olaszos magyarsággal viszsonozza pompás Burrian-Trisztán cseh olasz-ságát.

Végre Izolde egy serleggel kínálja meg Trisz-

Ha egyszer megkötik odalenn a békét, — ami most már nemsokára megtörténik — kicsoda lidércnyomástól szabadul meg a többi nép, amelyet politikai okok kényszerítettek arra, hogy zsebredugott kézzel nézzék végig egy nemzet elvérzését. S mily lidércnyomástól szabadul fel egész Anglia, amelyet szörnyen megviselt az évek óta folyó háború! Gyönyörű nap lesz a békekötés napja. Csak Chamberlain jár-keel majd mogorván a szalónjában.

Az ő nagy bűnét talán enyhíti valamicskét a tegnapi színváltozása. De nem teszi jóvá. A történelem elítélő vótuma rá fog nehezedni a nevére. S neve titkos jelszavá változik odalenn Dél-Afrikában, jelszavá, amely egy napon ismét fegyverre hívja a boerok apraját-nagyját. És Chamberlain puszta neve elég lesz arra, hogy a boerokat egykoron a nagy, általános függetlenség kivívására tüzelje.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 21.

Minden napra esik valami, ami még a választások strófájába tartozik. Ma a diósádi választásra vonatkozó bizottsági jelentést kellett felolvasni, ami jó félórát hasított ki az ülés idejéből.

A napirend előtt is volt egy kis incidens. Molnár apát védelmébe fogta az Alkotmány című újságot, mely az ő kiadásában jelenik meg. A honvédelmi miniszter tegnap valami csirkefogóról beszélt, aki egy katonai szállítót akart megszarolni s száz forintot kért, hogy ilyen áron nem támadja meg a szállítót. Minthogy aztán a szállítót támadó cikk jelent meg az Alkotmányban, kijelenti, hogy ezt a cikket jóhírű újságíró hozta s nem az említett csirkefogó.

Báró Fejérváry Géza reflektált az apát szavaira. Röviden, katonásan.

— A védelem fölösleges volt, ok nélkül való. Kár azonban az apát urnak az Alkotmányt olyan melegen védenie, mert ez az újság hat esztendővel ezelőtt azt is írta rólam, hogy ezüstkanalakat loptam. Ezért is felelősséget vállal az apát ur? Nem kell minden szemetet védeni, amit az Alkotmány közöl!

Taps, éljenzés hangzott jobbról a katonás kijelentésre. Molnár János pedig sietett megjegyezni, hogy abban az időben neki még nem volt köze az Alkotmányhoz. Ha azonban a miniszter mára is értené a szemet kifejezést, ezt visszautasítaná.

— Bánom is én! — intett a miniszter s ez az az incidens befejeződött.

A napirenden a katonai javaslatok harmadik olvasásán kívül két vicinális javaslat volt. Vita csak a pápa-bánhidai vasutára vonatkozó javaslatnál volt, melyről Barta Odón azt próbálta kimutatni, hogy a legdrágább vasutak közé tartozik, hogy rendkívüli állami kedvezményeket kap s hogy a közönség túlnagy megadóztatásával járt. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter azonban sikerrel mutatta ki, hogy a vasut egyáltalán nem olyan drága, legalább husz drágább vasut van, állami kedvezményből se kapott többet, mint más, és a kedvezményektől jelentős ellenszolgáltatások vannak kikötve, legfőképpen pedig igazolva van, hogy a vasutára az egész vidéknek nagy szüksége van.

A t. Ház e felvilágosítások után el is fogadta a javaslatot.

Az ülés végén Sebess Dénes az idecsi zavargások ötletéből sürgősen meginterpellálta a földművelési minisztert az erdélyi tagosítások ügyében. Darányi Ignác az egész parlament helyeslése közben jelentette ki, hogy az igazságügyminiszterrel történt megállapodás értelmében a szegény ember a tagosítás áldásaihoz s a maga igazságához föltétlenül hozzá fog jutni. A tagosítás dolga ánketet is össze fog hívni.

A választ az interpelláló és a Ház tudomásul vette.

Holnap nem lesz ülés. Csütörtökön folytatják a vármegyei pénztárakról szóló javaslat tárgyalását, melyet a miniszterelnök betegsége miatt kellett levenni a napirendről...

A képviselőház ülése január 21-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: báró Fejérváry Géza, Darányi Ignác, Hegedűs Sándor, Cseh Ervin. Elnök bemutatja a miniszterelnök átiratát, amelyvel megküldi jelentését az állandó országház építésének előrehaladásáról az 1900. és 1901. évben.

Bemutatja Mikszáth Kálmán levelet, amelyben bejelenti, hogy összeférhetetlenségi helyzetet megszűntetett, amennyiben a „Gép- és Fegyvergyár Részvénytársaság”, valamint a „Magyar Forgalmi Részvénytársaság” felügyelő-bizottságában viselt állásáról lemondott.

Lázár Arpád jegyző jelenti, hogy dr. Sebess Dénes interpellációt nyújtott be a tagosítási törvény módosítása tárgyában a földművelési miniszterhez.

(A diósádi mandátum.)

Mánich Aurél, az V. bírálóbizottság elnöke: Benyújtja a diósádi választás ellen beadott panasz tárgyában a bizottság ítéletét az indoklással és a különvéleményekkel együtt.

— Eljen a király!
— Jaj, be fáj a derekam!
A függöny legördül.

A közönség megkönnyebbülése örömteli tapsban tör ki.

— Elaludt a lábam.
— Dobog vele erősen és tapsolj. Mindjárt jobban leszel. Osz! még azt is hiszik majd rólad, hogy szakértő vagy.

20 perc szünet.
Az est egyik legélvezetesebb része. Letört alakok dülöngnek a cukrárszába, ahol 50—60 ember tolong. (Máskor 3—4 egyén szokott ott nyüzsgölni.) A többi 900 nézőnek már nincs annyi ereje, hogy elhagyja a termet. A színházi orvosok egymást és a szőlőstájakat ápolják. A karmester karját helyreficamitják. Izolde kilenc nyers tojást iszik a serleghből. Trisztán borogatja a torkát. Brangénének Irsai professzor koeint fuj az összekuszált hangszálaiba. Kurwonál gargarizál. A zenekar próbasztrájkot rendez.

II. Felvonás.

Kert. Balra Marke király vár-laka.
„Vár-lak, vár-lak,
De hiába vár-lak! — éneklí Izolde és a távozó vadászoktökre figyel. Marke-Menelas éjjeli vadászatot rendez — okvetlenül bagolyra — csak-hogy Izolde-Heléna zavartalan találkozhassék Trisztán-Párisal.
Trisztán szívesen jönne már, de inkább elszív a tengerparton egy szivart, mint hogy Brangéne végtelenül unalmas kesergését meghallgassa.
— A fehér ruha szélesíti a Vasquezit, — jegyzi meg Katicánk helyesen és elnyomott ásitással.
— Csak ne vesződnék olyan sokáig a cseledjével, — ásit vissza Ignác. Mindjárt elalszom. Végre Izolde eloltja a fákylát.
— Aha, aludni mennék.

Endrey Gyula kéri, hogy a kisebbségnek különvéleménye felolvassassék. (Helyeslés a szószóbaloldalon.)

Madarász József: Fel is kell olvasni! Azt ki kell jelenteni!

Mánich Aurél: A kisebbségi vélemény nem a határozatra vonatkozik, hanem egy közbeeső kérdésre, mely a tárgyalás folyamán elintézésre nyert. (A jegyző olvassa az indoklást és a különvéleményt. Iseckutz Győző leteszi az esküt.)

(Az Alkotmány.)

Molnár János kifejenti, hogy a honvédelmi miniszter által említett cikkeket az Alkotmányban a szerkesztőség egy állítólag megbízható emberől kapta. Ezt azért mondja el, mert a honvédelmi miniszter megtámadta az Alkotmányt, melynek ő a kiadótitkárja-donosa.

Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter: T. képviselőház! Engedelmet kérek, hanem én a t. apát ur jelszóalását teljesen fölöslegesnek tartom. (Felkiáltások a baloldaltól: Nem apát, képviselő!) Tehát a t. képviselő urnak a jelszóalását teljesen indokolatlan-nak tartom. Ha az Alkotmány olyan nagyon ártatlan és olyan nagyon igazságszerető volna, mint ahogy a t. képviselő ur azt odaállítja, előállván azzal, ismetelten hangulgyozva, hogy ő a szerkesztője (Felkiáltások: Kiadótitkárja-donosa!) vagy kiadótitkárja-donosa, azt kérdem a t. képviselő irtól, méltóztassék megmondani, hogy az Alkotmányban azon közleményeért, amelyben nem tudom, most négy, öt vagy hat éve azt írta rólam, hogy én ezüstkanalakat loptam, elváltatja-e a jelszóalás? (Tetszés jobboldaltól. Ne méltóztassék tehát oly melegen pártolni minden szemetet, ami az Alkotmányban megjelenik. (Élénk helyeslés és taps jobboldaltól.)

Molnár János kijelenti, hogy abban az időben amidőn az említett cikkeket megjelentek, nem volt kiadótitkárja-donosa az Alkotmányban.

(Napirend.)

A Ház harmadik olvasásában elfogadja a véderő-provizóriumot. — valamint az ujoncjutatókról szóló törvényjavaslatokat.

Dobjeczky Sándor előadó elfogadásra ajánlja a pápa-bánhidai helyiérdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot. Ismerletti a viszonyokat és körülményeket, amelyek a vasutat szükségessé teszik.

Barta Odón nem fogadja el törvényjavaslatot. Az indokolásból nem lehet megállapítani a javaslat szükségességét. Gondosan áttanulmányozta a jelentést s abban se talált semmi argumentumot, amely a vicinális indokolná. Sőt ellenkezőleg. Csak az állam segítségére számítva lehet megalkotni e vonalat. Kérde, van-e garancia arra, hogy a törzsrészesvényesek által jegyzett részvények lökője tényleg meg van-e? Drága is az a vasut. Példákat hoz fel erre vonatkozólag. A legközebb vicinális 12—16—20.000 forintba kerül kilométerenként. holott a pápa-bánhidai 80.000 koronába kerül. A törvényjavaslat meglőhiányzik az engedélyokmány, amelyből pedig azt lehetne megtudni, hogy az egész vállalkozás szolid alapra van-e fektetve? Nem fogadja el a törvényjavaslatot. Helyeslés a szószóbaloldalon.)

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Barta nem vette tekintetbe, hogy ilyen vicinális vasutak engedélyezéséről mi a törvényhozásnak eljárása. A törvényhozásnak eljárása az, hogy ha törvényjavaslatot kell benyújtani, akkor a kormány a felhatalmazást kéri abban, hogy a concessziót megadhasse és mint ebben a törvényjavaslatban is a második §-világosan mondja, az 1880: XXX. törvények 1. §-a

— Be jó dolguk van!
Szomszédaim tévedtek.
Izolde %s taktusban lengeti fátyolát, mire Trisztán berohan.

Izso szerelmi jelenet, mely másfél óráig tart és híven jelképezi Trisztán és Izolde szerelmének örökkévalóságát.

A rajongók egy jó félórát minden képzelt-het skálában variálják azt a tagadhatatlanul jó rimet, hogy: „Éj — kőj.” Aztán azt az épp oly tagadhatatlan tényt konstatálják, hogy:

Te Izolde,
Trisztán én!”

Szerelmi lázukban észre sem veszik, hogy már 10 óra felé jár az idő és hogy Budapesten már 10% órákor elmegy az utolsó villamos és az utolsó rostélyos.

A közönség felszökölődni kezd. Csak egy kis rakás engesztelhetetlen wagneriánus van elmerülve a „Führer”-ekben és az „Unentbehrlicher Wegweiser”-ekben. (Szent Wolzogen, segits!) Ignác elaludt és hangosan hortyog.

A dufürtözött karmester egy pianissimónál meghallja a hortyogást és mérgesen néz az egyik fagottistára, akiről azt hiszi, hogy megszóllalt, mielőtt kellett volna.

Katica röstelkedve löki oldalba a férjét.
— Mi az? Vége van már? — riad fel Ignác és kerekre nyitott szemekkel látja, hogy Trisztán és Izolde még mindig szeretkeznek.

Végre a szerelmesek is elfáradnak és egy virágos gyepgyára ereszkednek. Itt aztán igen találó együttesen éneklík, hogy:

„Hosszú, bűvés éj!”

— Az ám, — sugja valaki mögöttem — 15 oldal a szövegkönyvben.
Végre a szerelmesek fejei, csöndesen hátrahanyatlanak. A nézőtérben ez vagy 500 darab fejfel már régen megtörtént.

tánt, aki 162 taktusnyi nógatás után megosztja Izoldával az italt.

— Te Katica, sugja rémülettel Ignác — ezek tán mérget ittak.
— Biz az meglehet.
— Még se. Nézd csak, milyen furesán nézik egymást.

— Csakugyan.
Ignác felém fordul.
— Boesánatot kérek, nem tetszik tudni: mérget ittak azok odafenn?
— Nem. Csak akartak. De tévedésből fölcserélték.

— Mivel cserélték föl, kérem?
A feleletet sugva mondtam Náci szomszédnak.

A kövér ur bizalmatlanul nézett rám és megbotránkozva sugta tovább feleségének a kimondhatatlant.

A sovány hölgy hitetlenül csóválta a fejét és csak annyit mondott, hogy: „Fuj!”
De mikor Trisztán és Izolde égő szerelmi lázban borulnak egymásra, Náci méltatlankodva nézett rajtam végig.

— Még se' azt itták.
— Már miért nem?
— Hát nem látja az ur, hogy idebenn maradtak?

Amíg a cimszereplők ömlengenek, Brangéne egy kétségbeesett kiáltással leleplezi a tudatlanságomat.

— A bájtál!
Szerencsémre Ignác és Katalin egész figyelmét az a vár köti le, melyet láthatatlan kezek a hajó mellé tolnak.

— Hát' istenek! — szól Ignác. — Ugy látszik, megérkeztünk a husz perc szünethez.
— Jaj, be éhes vagyok!
— Még te beszélsz? Hisz te uzsonnázál.
Üdviválgás a hajón, lojális tüntetéssel egybekötve.

értelmében annak a koncesszióknak adásáról jelentést fog tenni.

Tehát mikor az engedélyokmányt, amely meg sincs, még nem mellékelte a mellé a törvényjavaslat mellé, a törvényes felfogáshoz tartotta magát. Ez egy törvényjavaslathoz sem mellékelte, hanem az engedélyokmányt külön mutattatik be a törvényhozásnak akkor, mikor az engedélyezés már megtörtént.

Kérdette Barta vajjon, miután a vállalkozó is vállalt 96.000 koronát, van-e biztosíték arra nézve, hogy az egyáltalán is fog folyni, illetőleg, hogy törzsrésztvényképpen be fog fizetni. Igenis van. Az a habozás, az a lassúság, melyet március óta ebben az ügyben tanusított, éppen ezzel függ össze. Biztosítékot, garanciát akart szerezni arra nézve, hogy az illető vállalkozó elég erős és képes-e elvállalni kötelesegeinek megfélemleni. Az előmunkálati időtartam alatt az engedélyes és a vállalkozója között vizsály keletkezett, még pedig éppen a kaució letétele tekintetében, amennyiben az első vállalkozó azt mondta, hogy neki az előmunkálati engedélyvel bíró egyén nem adott kellő időt a kaució letételére. Ez privát dolog, ezt intézzék el maguk között. Nem lett volna méltányos, hogy azzal, aki néhány nap kézsedelemmel, ilyen nehéz viszonyok között tette le a kauciót, tárgyalásokba sem bocsátkozott volna.

Barta azt mondja, hogy ez a vasut a legdrágább vicinális vasutak egyike. 38 esztendő választ el az arad-cesanádi vasut építésétől. Az arad-cesanádi vasut kezdetleges építkezés volt és mennyt fektettek be ottan azóta! Egy szeg sincs már, ami a régi építkezésből való volna. Ugy számítani egy vasutat, hogy a forgalmi eszközök ne számítassanak oda, nem lehet; méltányos és igazságos egy ilyen vicinális vasut költségeinek elbirálásán odaszámítani azon költségeket amelyek nem azért keletkeznek, mert ez a vicinális vasut építetik, hanem azért, mert összekötéseket létesít nagy vasutakkal, mert ama nagy vasutak testén történnek olyan átalakulások, amelyek neki költségeket okoznak.

A vasut kitesz 92 kilométert. A 92 kilométerből Keskéd és Dad közt van egy 3 1/2 kilométernyi moosaras vidék; továbbá Kisbér határában van 4-10 kilométernyi moosaras hely, továbbá egyes völgyeket nem átmesztése két helyen fordul elő, már pedig ez mind költséges munka. És abból, mert itt mindössze négy kilométernyi nehéz munka van még nem következik az, hogy a többi 88 kilométer ne lehetne a legdurább, drága talaj, a melynek kiszájtítása sokba kerül. Nehezíti a kiszájtást még a kötött birtok is, amely pedig nagyterjedelmű és ebből származik aztán a költség.

Pöhler György: Ezért csinálunk mi új vicinális törvényeket ezekért a szakokért!

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Természetesen csinálunk! A győr-veesprém-dombóvári vasut került kilométerenként 83.394 koronába; a budapest-esztergomi — ez már magasabb — 270.000 korona de híd van közte. A bicse- székesszékérvári került kilométerenként 82.830 koronába és a legutolsó a 21 közül, a magyar-déleleti, a gattája-lugosi vasut került 82.560 koronába.

Barta azt kérdi, vajjon általában szükség volt-e erre a vasutara ebben az időben. Ezt a vasutat örökségképpen vette át. Ami pedig a vasut jelentőségét illeti, e tekintetben hivatkozni a széntgyörgyi tekintetében előálló előnyökre, a forgalom megerősítésára, s arra hogy az a magyar államvasutak diszpozíciója szerint történik, továbbá hogy azoknak a vidékeknek közvetlen szolgálatára áll. Ezt kicsinyelni egyáltalában nem lehet.

Barta Odön reflektál a kereskedelmi miniszter

felelőtlésére. Kötött birtokok alatt nem a kötött talaju földbirtokokat értette, hanem az alapítványi birtokokat s a majoritásokat. Az ily birtokok tulajdonosainak többet kell áldozniok.

A ház elfogadja a törvényjavaslatot. Elnök indítványozza, hogy a legközelebbi ülés csütörtökön legyen s annak napirendjére a vármegyék pénztáiraól szóló törvényjavaslatot tűzze ki a ház.

(Az alsó-idecsi vérengzés.)

Sebess Dénes utal arra, hogy az alsó-idecsi lakosság a napokban a tagosító közegek ellen fellázadt s a csendőrség legyverők voltak kénytelen használni. Mindezt a tagosítás okozta. A maros-tordamegyei lakosság nagyon békés hajlama van. De mindenütt elkeseredést okozott a tagosítás. Előfordult, hogy egy birtokos tagosítás után felét kapta vissza előbbi birtokainak.

Makkai Zsigmond: Akinek semmije sem volt, az pedig birtokos lett!

Sebess Dénes sürögőnek tartja a tagosítási törvények végrehajtását s a következő interpellációt terjeszti be:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy Alsó-Idécs község határozatossága alkalmából a lakosság a hivatalos kiküldötteket megtámadta mire a csendőrség legyverők használták?

2. Szándékozik-e a miniszter ur a tagosítási törvényt és eljárását sürögősen benyújtandó törvényjavaslatra rendezni, illetve módosítani?

Daranyi Ignác földmivelügyi miniszter: Ami először is a kérdéses sajnálatos vérengzést illeti, a honvédelmi miniszterrel kérdezte, hogy miben áll a dolog és ő annyit közölt, hogy ami a lapokban foglaltatik a vérengzésről, az minden tulzások nélkül. Kéri tehát a házat, hogy a közléseket fenn tartással vegye addig, amíg a tényállás teljesen ki nem derül. A másik az, hogy miután egy konkrét bírósági ügyről van szó és úgy látszik, hogy azon a vidéken van bizonyos izgatottság, fenn tartással kell mindenkinél nyilvánkozni a kérdéseken, nehogy indrekte a legjobb akarat mellett is ez az izgatottság még nagyobb mérvet öltsön. (Helyeslés.) Ami már magát a kérdésnek azt a részét illeti, amely direktre is vonatkozik tudniillik a tagosítási ügyek törvényhozási rendezésére való befolyását, nem kerülte el a kérdés általános szempontból a figyelmet. Az igazságügyminiszterrel tárgyalásokat folytatott és megállapították, hogy micsoda elvke szerint intézzék a különböző testületekhez a kérdéseket a tagosítási törvénynek esetleges módosítása szempontjából. Amikor beérkeznek a jeleletek, — mert azt el kell ismerni, hogy a kérdés nem könnyű, hogy annak nagyon sok oldal van és hogy minden szempontra méltányos tekintettel kell lenni — akkor az igazságügyminiszterrel egyetértőleg tanácskozmányt fog tartani és annak alapján aztán esetleg törvényjavaslatot fog előállani.

Sebess Dénes tudomásul veszi a választ. Elnök az ülést bezárja.

BELFÖLD.

Uj petető. Dr. Gorove László végvári képviselő mandátumát tudvalevőleg annak idején megtámadták, de az érdemleges tárgyalás előtt a kérvényezőök visszavonták a petetőt. Ilyen esetben az 1899: XV. t. o. megengedi, hogy más tíz választó a határozat kifüg-

gesztésétől számított 15 napon belül újra beadhatja a megtámadási kérvényt. Ezzel a joggal élt most a végvári kerület 13 választója, akik dr. Teller Miksa budapesti ügyvéd útján ma délután másodsor beadták a dr. Gorove ellenes petetőt.

Az Achrenthal-pletka. Kitűnő forrásból kapjuk a következő közleményt: A német sajtó némely, nem éppen jelentéktelen organumain gyakran megeskik, hogy fáj nekik a mi főünk. Ilyenkor aztán kifundálnak mindenféle sületlenségeket, amelyek néha azt a benyomást kelteik, hogy a berlini, müncheni vagy hamburgi kollegák olyasmibe avatkoznak, ami semmiképp se tartozik rájuk. Ilyen sületlenség volt az a hír is, hogy pétervári nagykövetségünk, báró Achrenthal Alajos ellensége a németeknek és a monárkiának övetségének Németországgal és hogy Pétervárott oroszbarát és németellenes politikát üz. Csodálatos, hogy ezt a hírt közlő lapok szerkesztőinek német alapossága mindjárt az első pillanatban nem vette észre az összes állítások badar voltát. Mindenekelőtt báró Achrenthal nagykövet, a külügyminiszter pedig gróf Goluchowski, következőleg ő határozta meg a külügyi politika irányát, nem pedig a nagykövet, aki egyszerűen a külügyminisztérium közge és a neki kijelölt irányt követni és a külügyminiszterrel nyert utasításoknak engedelmességekni tartozik. Ezek olyan elemi igazságok, amelyeket mindenki tud, a német publicistáknak pedig még több okuk van tudni, mint bárkinek, mert élénken emlékezhetnek rá, hogy Bismarck herceg annak idején hogyan bánt el Arnim gróffal, aki az utasításai-val ellenkező politikai irányt követett.

Különben báró Achrenthal Alajost, aki sok évig működött a külügyi hivatalban, mindenki úgy ismeri, mint a német birodalommal és Olaszországgal való szövetségünk őszinte barátját. Es ezen annál kevésbé van csodálni való, minthogy Ausztria-Magyarországon ez idő szerint minden értelmes és az európai viszonyokkal ismerős politikusi, ideértve a lengyeleket és a nagyszlav eszméktől nem hipnotizált eszekeket is, meg van győződve róla, hogy a mai európai konstelláció mellett külügyi politikánk sarkköve csak a hármasszövetség lehet.

Ezenfelül báró Achrenthal család körülményeinél fogva is alig tagadhatná meg Németország iránt való érzelmeit. Édes testvére, Achrenthal Félix béró egyike az osztrák alkotmányhü párt vezérébereknek és mint ilyen, már pártállásánál fogva is híve a Németországgal való szövetségnek, amit egyébiránt egész parlamenti működése alatt is tanusított.

„Halló, szerelmem!” — sugja Izolde.
— Mit fizettél a jegyekért? — sugja Katica.
„Hagyj meghalni!” — zizegi Trisztán.
— 11 korona 20 fillért, elővétel — sutogja Ignác.
— Szemtelenül drága — rebegi Katica.
— Abban — sziszei Ignác — ezért háromszor mehetünk volna el a „Svihákók”-hoz a Magyar Színházba.
— Még pedig kinlódás nélkül — egészíti ki Katica.
— És rendez vacsorázással — sóhajta Ignác. — Tudja az isten, nem bírok idegen helyen aludni.

Ezalatt a háttérben Brangéne vészszikoltásokat hallat.

Trisztán és Izolde.

Boldog szállás!
Semmi váls!
Drága szentély!
Büntelen kéj!
Tiszta vágyak!
Megtűnt vádak!
Bájos, esendes,
Kintől mentes
Szerte-omlás!
Édes romlás!

Ignác és Katalin.

— Hol vacsorázunk?
— Tán a Drechslernél.
— Milyen is volt ott a sör?
— Nagyon jó.
— Te, hagyjuk itt ezt a kornyikálást.
— Dehogy. Uljük le, ha már fizettünk.
— Mennyi jut egy felvonásra?
— 3 korona és 73 fillér.
— Akkor maradjunk még.

— Ujjuj, lesz most hadd-el-hadd! — örvond Ignác.

Ignác csalódik.
Marke ő felsége, Menelaus der Gute, wotani nyugodalommal támaszkodik a dárdájára és a „szarvas-motivum” alapján szelid, de rendkívül hosszadalmas szemrehányásokkal illeti Trisztánt. A szöveg azt mondja, hogy: „mélyen meghatva”.

Azán szeretetreméltó elnézéssel leplezi le a Trisztán turpisságát és legmélyebb basszusával rázendíti a „becsapás motivumát”.

Trisztánban még maradt annyi tisztesség, hogy nem szidja össze az öreg urat, amiért háborgatta, hanem „résztétellel emeli szemeit Markera”.

— Kiegyeznek, — szól mellettem Ignác.
— Okosabb is, — jogyzi meg Katalin.
Most Trisztán és Izolde személyes kérdésben nyilatkoznak és máris úgy látszik, hogy az ügy a békés lovagiaság szabályai szerint intéződik el, amidőn előlép Melot, az áruló. Ezt a derék lovatog a közönség meleg rokonszenvvel fogadja, mert ő három sornyi kitérés után rövidesen leszurja Trisztánt.
— Ez már beszéd! — tör ki örömmel Ignác.

Husz perc szünet.
Általános végkimerülés a szinpadon, a zenekarban és a nézőtérben. Weidinger bácsi, a tapok Wotania, a harmadik emeleten szidja Wagnert és likőrökkel ébresztgeti a klakőröket.

III. Felvonás.

Udvar Kareol várában.
Egy nyugágyon Trisztán szunyadoz, ami határozottan kényelmesebb, mintha zártszéken tenné. Mellette Kurwenál gubbaszt.
Egyzserre a kulisszák mögött megszólal egy nagy tilinkó, melynek felső végéhez egy kis pásztor van erősítve.

A zsepásztor megjelen a sziklafalon.
— Ennek jó dolga van, — irigykedik Ignác, — már kiadhatta magát mostanig.

— Csinos kis lány. — vélekedik Katica.
— Dehogy lány. Fiu az. Itt a neve a szinlapon: Gábor.

— De akkor nagyon kis fiu.
— Az hát. Ha még a keresztnevén szólítják. A pásztorka, aki csengős birkáit és csengős tenorhangját őrzi, egy darabig társalog Kurwenállal, aztán eltűnik.

Erre fölészml Trisztán és halhatatlan (éppen nem hallhatatlan) haldoklásba kezd.

A hős szemeink előtt éri el az emberi kor legvégső határát. Kurwenál, a remekhangú Takács mester — két szóban írva — szintén észrevehetőleg megöregszik.

Mikor Trisztán a harmadik végtelen monológól halálosan kimerülve hanyatlik vissza a fekvőhelyére, Ignác ingerülten fordul Katicához:
— Hallod-e, ha még egyszer fölámad a betyár, akkor itt hagyjuk.

Trisztán újra fölébred és Ignác beváltja a szavát.

— Gyérünk valamelyik hotelbe egy kis jó cigánymuzsikát hallgatni.

A tisztas házaspárt általános irigykedés kíséri ki a nézőtérrel.

Maga Trisztán is vágyó pillantásokat vet a távozókra és mérgeződve negyedszer dől vissza a középkori kanapéra. Szegény feje Izoldát várja nagyon, de még inkább a vacsorát.

— Gyönyörű! Remek!! Isteni!!! — szolt a jobb szomszédom és hasonlóan elpárolg.

E pillanatban a pásztorka valami vidám izét kezd fújni, amiről a szöveg bizonyos tulzással azt állítja, hogy „nóta.”

Végre nagysókára — („Ő rest időnek lusta folyása!”) — beront Izolde, kit Trisztán felindulással, a közönség elindulással üdvözöl.
Tudniillik már 11 óra felé jár az idő.

Végre lehetetlen elhallgatnunk csodálkozásunkat, hogy egy szövetséges hatalom tekintélyes lapjai báró Aehrenthalról, mint gróf Góluhowski praesumptiv utódról beszélnek és ezen utód esélyeit mérlegelik, holott Góluhowski még a külügyi hivatal élén áll és semmiféle jel se vall arra, hogy a külügyi politika vezetésében kiszámítható időben változás következne be. Ez már kissé több a hirkövesítésnél és szinte azt a gyanút kelti, hogy az illető publicisták a külügyminiszter és a pétervári nagykövet között konfliktust akarnak hinteni. E tekintetben tévednek és csak azt tanácsolhatjuk nekik, hogy mindenki épődjön a saját ajtaja előtt.

Mibe kerül az országház? A képviselőház elnöke a mai ülésen terjesztette be Szöllő Kálmán miniszterelnök jelentését az állandó országház építésének az 1900. és 1901. évben történt haladásáról. A miniszterelnök az új országház építését az utolsó két évben tökéletesen elvégeztette. Az 1900. évben egészen elkészült a kőerágó-, szobrász- és stukkómunka, a márványpadozat, valamint az asztalos-, terazzo- és mozaikmunka. Befejezték csaknem teljesen a mázó-, díszítő- és aranyozómunkát, a parkettírozást, telefonberendezést is s az egyéb munkákat és felszereléseket vállalatra adták. Ebben az évben az építési végrehajtó-bizottság kiadott 2,373.344 koronát. Az 1901. évben elkészült az 1900. évről még befejezetlenül maradt munkák nagy része. A dekoratív munkákból befejezték a nagyobb képeket, megkezdték a csillárokat és szőnyegeket s az üléstermek asztalos- és kárpitos-munkáival is végeztek. A fűtőkészülék is teljesen kész és már működésben is van. Az 1901. évben a bizottság összesen 1.633.357 koronát adott ki. Az 1884. évi november 1-étől 1901. évi december hó 10-éig elköltöttek 31,995,397 koronát ezzel szemben bevétel volt 915,709 korona. A hátralevő munkálatokra előreláthatólag még mintegy 3,100,000 koronára lesz szükség. Ebből az összegből azonban egy rész a preimánál telekeladásból megtérül. A miniszterelnök végül számszerűleg kimutatja, hogy ezt a 31 milliónyi összeget az építésnek milyen részére fordították.

A horvát országgyűlés. A horvát-szlavon országgyűlés mai ülését, mint Zágrábból táviratozzák, tizenegy órakor nyitotta meg Gyurgyevics elnök. Garvanics történeti adatokkal bizonyítja, hogy Horvátország ma már pacifikálva van. Az ellenzék már nem a forradalmi ellenzék, amely illir törekvéseket folytatva, a monarchiából kiléle gravitált. Az ellenzék törekvése csak a hatalom megmentésére irányul. Birálja az ellenzék haremódorát, mely lapjaiban azt mondja, hogy csak az az igaz hazafi, aki az ellenzékhez tartozik. Nevelés, nem nagyon lovagias az a szemrehányás, hogy az országgyűlésen a nemzeti-párti képviselők ösztöndíjat kapnak. Eppen az

Trisztán, e körülményre való méltányos tekintettel, élettelenül hanyatlak Izolde karjaiba.

Marke király már későn érkezik harcosaival. A közönségnek nem jöhetett volna elég korán.

Miután Kurwenál észreveszi, hogy a gaz Melot hosszabb magánéneklésben készül kitörni, egy csapással leteríti a dráma negyedik tenoriszt, amiért megérdemli, hogy külön kitapsolják.

Amde most Kurwenál kezd danába, amiért őt is ledöfi egy emberbarát, aki már nem bírja nézni a közönség kínlását. Udvar és hála neki.

Már Brangénának nincs olyan jó szíve. Általános bosszúságra élesztgeti Izoldét, aminek az a sajnos következménye, hogy a hősnő nagyszabású szerelmi halálal tölti ki az utolsóelőtti félórát. Végre Izolde Trisztánra roskad, ami az utóbbira nézve életveszélylyel járna, ha már amugy is nem volna meghalva.

Marke király órájára néz és fejcsóválva dalolja le a legutolsó fertályórát.

„Halva minden!

Mind halott!” — szól szomorkodva, amidőn némi elégtétellel pillantja meg a sugót, aki még él. Így hát ennek mondja el azt, hogy mindennek a bájital az oka. Egy régi anekdota nyomán megbocsát a szerelmeseknek és kilöketi a gyepdivánt. Végül megdől a kortinához, aki a függőnyt végre-valahára leereszti.

A közönség elsompolyog. Megfogya bár, de törve is.

Az énekeseket elszállítják a mentők. Az újult sugót az utolsó tűzoltó karjain viszi ki.

A lámpákat eloltják...

Sötétség. Csönd...

Egyszerre a zenekarban különös mozgás támad. Mintha a tönkrejárt, elnyomorodott hangszerek zokogva borulnának egymás nyakába...

Az egyik nagybőgőn rémes döngéssel megszakad a legvastagabb húr...

ellenzéki képviselők kapják ingyenapidijukat, mert nem dolgoznak semmit. (Nyugtalanág balról.) Visszautasítja az ellenzéknek azt az állítását, hogy a kormánypart tagjai nem szabad választásnak köszönhetik megválasztásukat. (Eljenzés jobbról.) Szóvalhuz polemizálva az ellenzékkel, azt mondja, hogy szellemi vezérüknek Derencinek köpönyegforgatása jellemző az ellenzék nézeteinek szilárdására. Beszél azután a kivándorlásról és kijelentette, hogy nem nagy baj, mert sok előnyről jár. Emeli a lakosság értelmiségét s a kivándorított horvátok Amerikában is jó hazafiak maradnak. Pénzt szereznek és nagy részük visszatér Horvátországba.

Megtámadott mandátumok. Székesfehérvárott 1901. október 3-án gróf Zichy Jenőt 505 szavazattal többséggel országgyűlési képviselővé választották báró Brändorf Géza Ugron-párti jelölttel szemben. Dr. Holly Géza és kilenc társa petícióval támadta meg a mandátumot, etetés és általában való részesség címén kérvén a mandátum érvénytelenítését.

A királyi Kuria II. választási tanácsa Favrika Béla elnöke alatt ma foglalkozott ezzel az ügyvel. Előadó Losonczy bíró volt, gróf Zichy Jenő képviselő. Dr. Eulenburg Salamon budapesti, a választást védő választók részéről dr. Ráday Lajos székesfehérvári ügyvéd jelent meg, míg a kérvényezőket dr. Saára Gyula székesfehérvári ügyvéd képviselte.

Dr. Saára Gyula előadja, hogy a választást megelőzőleg 18 vendéglői helyiségben választópolgárok ingyen kaptak ételeket, italokat, szivarokat a Zichy-párt kontójára. Három vendéglőben 24 és 50 filléres társasvacsorákat rendeztek, mely alkalmakkor annyi ételt és italt szolgáltattak ki a lakmározóknak, amely az árval nem állott arányban. A különbözöt bizonyára a Zichy-párt fedezte abba a nagyobb összegből, amelyet gróf Zichy Jenő bocsátott a párt rendelkezésére, alkotmányos költségek címén. Kéri erre vonatkozólag a bizonyítási eljárást elrendelését és annak kiprobátását, vajjon mily összeget bocsátott Zichy pártja rendelkezésére?

Dr. Eulenburg Salamon, gróf Zichy Jenő képviselője előadja, hogy a petícióban egy szóval sincs említés tette arról, hogy miben áll a grót részessége. Tagadja, hogy a pártvezetőség részéről etettek és itatok volna. Ha a megnevezett 18 koromban ingyen is szolgáltattak ki ételeket és italokat tagadja, hogy az a párt költségére történt és abban gróf Zichy részese lett volna. Hogy Zichy mily összeget bocsátott a párt rendelkezésére, azt a petícióalók maguk sem tudják, sőt kérik, hogy mily nagy volt az összeg? Kijelenté, hogy ha történt a képviselő részéről a pártnak adományozás, kétségtelen, hogy az nem lépte túl a törvényileg megszabott alkotmányos költségek határát. A 24 és 50 filléres vacsorákra vonatkozólag tagadja, hogy az a pártvezetőség megbízásából, vagy annak hozzájárulásával történt volna. A kérvényben egy szóval sincs megemlítve a törvény által határozottan megkivánt szándékosság kifejezése. Léri a Kuria, hogy a petíciót, mint teljesen alaptalant, utasítsa el.

Dr. Ráday Lajos mindenben csatlakozik védőtársa előterjesztéséhez. A vis. onválaszok után a Kuria tanácskozára vonut vissza és rövid tanácskozás után a következő ítéletet hozta:

A kérvényezők kérvényükkel elutasítottak. A kérvényezők megnatalmánya ugyanis maga sem állította, hogy az etetés-ítás szándékosan a képviselőtől eredne s ő kifejezetten és előre beleegyezését adta volna hozzá és a részesség vádját csak annyiban tartotta fenn, amennyiben azt állította, hogy a képviselő az alkotmányos költségeknél jóval többet bocsátott a korteseinek rendelkezésére s a fölösleg etetésre-ításra fordítottat volna. Amde a részesség feltételül megköveteli a szándékosságot is, amely egyik lényeges alkotóeleme a részességnek. Szándékosság nélkül tehát meg nem állhatván a részesség, a kérvény elutasítandó volt.

Enyedy Lukácsnak, a tépéi kerületben megválasztott országgyűlési képviselőnek mandátuma ellen beadott petícióra vonatkozólag a Kuria elrendelte a vizsgálatot és annak teljesítésével a szegedi királyi táblát bízta meg. A tábla Deák Péter bírót küldte ki vizsgálóbiztosul, aki a kitalgatások határnapján január 20, 21, 22, 23, 24. és 25-iki napjait tüzte ki Dorozsma közszékházára.

KÜLFÖLD.

Az osztrák helyzet. Az osztrák képviselőház költségvetési bizottságának mai ülésén Böhm-Bawerk pénzügyminiszter fölvetette a bizalmi kérdést. A bizottság a vámos tételt tárgyalta. Schraffel előadó azt indítványozta, hogy a tételt csak fölesztendőre, vagyis július elséjére szavazzák meg. Ez az indítvány azt jelentette, hogy július elséje után a kormányban nem lesz joga vámot szedni. Böhm-Bawerk pénzügyminiszter kijelentette, hogy ehhez az indítványhoz nem járulhat hozzá mivel a vámbériekkel már megkötötte a szerződést az egész eszterdőre. Ha ellöngödjék az előadó indítványát, ebből sok pör támadna a kor-

mány ellen. Gondoskodni kell a költségvetési egyensúly fönttartásáról. A vámjövedelmek nélkül pedig nincsen fedezete a kormánynak az előirányozott kiadásokra. Ezért fölvetette a bizalmi kérdést, hogy a bizottság bizalommal viseltetik-e a kormány pénzügyi politikájára. Ha a bizottság a kormány indítványát elfogadná, a miniszter kénytelen lesz a koncepciókat levonni. A pénzügyminiszter után még sokan hozzászóltak a kérdéshez s élénk vita fejlődött. Amikor szavazásra került volna a dolog, Káthrein, a bizottság elnöke azt indítványozta, hogy halasszák el az ülést délután három órára, hogy a bizottság tagjai a jelentős állásfoglalás előtt tanácskozhasanak. Már az ülés alatt sok képviselő visszavonult s a legnagyobb izgatottsággal tárgyalták a dolgot. Schraffel eredetileg csak határozati javaslatot akart előterjeszteni arról, hogy a vámtételt csak fölesztendőre szavazzák meg, de amikor megtudta, hogy mások konkrét indítványt szándékoznak tenni, megelőzte őket s maga indítványozta e megszorító határozat kidomlását.

A délutáni ülésen a bizottság 18 szavazattal 7 ellenben elvetette Schraffel indítványát, ellenben egyhangulag elfogadott egy határozatot, amelyben felhívják a kormányt, hogy haladéktalanul tegyen előkészületeket a vámos eltörlésére. A címet az előirányzatnak megfelelően fogadták el. Schraffel előadó e szótérrel meg ott az ülésen lemondott és külvéleményt jelentett be.

A délafrikai béke kérdése.

— Angol alsóházi vita. —

Budapest, január 21.

Chamberlain, az elpusztíthatatlan, ismét nyilatkozott a délafrikai háborúról, búsza és öntelt volt, mint mindig, de ezúttal nem sértett senkit, legfőkébb csak az öreg Krüger, akiről azt mondta, hogy a béke kérdésében nem lehet vele szóba állni, mert nagy pénzüsséggel jött el hazulról Európába s nyilván elvesztette polgártársainak a bizalmát. De ez a sértés Krügernek nem fog megártani. Egyébként azonban Chamberlain előadta, hogy Anglia bizony nagyon szeretne már a békére alkudozni, ha — volna kivel. Nincs ugyanis a boerok közt senki, aki békeajánlattal állna elő, mert a boerok teljes függetlenségük visszanyerése nélkül nem akarnak békét, s ezt a függetlenséget Chamberlain abba az ürügybe burkolja, hogy illetékes emberek nincsenek, akik a boerok összességének nevében tárgyalhatnának. Iger azonban lehetőleg teljes amnesztiát és hasonló jókat, csak ismerjük el már a boerok, hogy meg vannak verve. Csakhogy épp ez a bökkenő. A boerok, akik maroknyi csapatokkal a háború kezdete óta folyvást verték az angolokat, legfőkébb azt vallhatnák be, hogy már befeléadtak az angolok verésébe, de hogy ők volnának megverve — azt még Chamberlainnek a kedvéért sem hazudhatják.

Érdekes részlete volt az alsóház tegnapi jelentős vitájának az a kérdés is, melyet Bowles vetett föl, hogy miben áll voltaképpen az 1899-iki német-angol tútkos egyezmény. Mire Cranborne, a külügyi tárca alsóházi képviselője csupán annyit felelt, hogy az az egyezmény tényleg fennáll, de mivel tútkos, nem adhat róla felvilágosítást.

A nagyérdemű vita lefolyása a már közlöttékön kívül a következő volt:

London, január 21.

A felelősi vita során Cawley (szabadelvű) a következő indítványt teszi: A ház támogatja mindazokat a rendszabályokat, melyek a háború hathatós folytatására alkalmasak; s abban a nézetben van, hogy a kormány politikája és a viszály elintézésével szemben való magartása nem vezetnek a háború közeli befejezésére és állandó béke helyreállítására. — Kérdezi azután Cawley, vajjon igaz-e az a hír, hogy a boerok követel békétárgyalásokat kezdtek.

Chamberlain közbevetve megjegyzi, hogy ez a hír alaptalan. (Telesz a kormányparton.)

Mao Keima támogatja Cawley indítványát. Dike azt hangoztatja, hogy a délafrikai háború hosszadalmisságának végzetes hatásáról Európában csak egy vélemény uralkodik. Miért lépett most egészen hátréba Chamberlainnek egy katonai hatalmassággal való szövetségről szóló ábrándja? Miért pótolta most Angliának Olaszországgal való hosszas egyetértését eme hatalomnak egy másik hatalommal való meg egyezésre? Es miért szigetelte el magát Anglia a világban? Mindezeknek oka a háború hosszadalmissága s e hosszúságot a kormány jelelős, amennyiben az egész hadjárat alatt késlekedett az előkészületeivel. A kormány a saját nyilatkozataival juttatta magát abba a helyzetbe, hogy nem kötné békét az ország megálázása nélkül, másrészt pedig a háború vezetésében érvénytelenének adta bizonyosságát.

Vincent ellenzi Cawley indítványát, de hozzát teszi, hogy a háború befejezése után, amely jusbauatalan lehetséges lesz, legalább 100,000 emberből álló hadereket kell négy-öt éven át Afrikában maradtatni.

Chamberlain már ismertett beszédének további folyamán azt mondta, hogy a koncentrációs táborokat

azért szervezték, mert Botha nem engedte, hogy az asszonyok a tanyákon maradjanak. hogy a háború történetében példátlan humanitással gondoskodott az ilyenformán kiszorult asszonyokról és gyermekekről. A koncentrációs táborokban uralkodó nyomorúságról és nagy halandóságról a boer parancsnokok felelősek. (Helyesítés.)

Ami a háború befejezésének föltételeit illeti, világos, hogy a boerok Kitchenernek Bothával való tárgyalása idejéig hallani sem akartak egyébről, mint a függelékéről. Salisbury és Rosebery beszéde között állhatott a különbség. Rosszallja Roseberynek azt a mondatát, hogy a boeroknak van annyi eszük, hogy tudják, hogy a Kitchener ajánlotta föltételeket bármikor megkaphatják. Ha a boerok így gondolkoznak, nagyon tévednek. (Élénk helyesítés.) Így gondolkoztak a boerok az egész idő alatt. Hogy Kitchener ajánlatait elutasították, annak nyilván az volt az oka, hogy azt tartották a minimumnak, amit bármikor elérhetnek. Nagyon veszedelmes dolog volna őket ebben a nézetükben megerősíteni. Az akkor tett ajánlatokat még a legszigorúbb idegen kritikások némelyike is példátlanul liberális föltételeknek mondta. Ezeket a föltételeket kereshen visszautasították s azóta Anglia sok vért és pénzt áldozott. Ha a boerok békétárgyalást akarnak kezdeni, akkor két pont van, amelyre nézve a kormány jogosítva van biztosítást kérni. Az egyik, hogy azoknak, akik az angolokhoz közelednek, megbízásuk legyen erre. Ezzel azonban nem azt akarja mondani, hogy Anglia furianggal meg akarja akadályozni a konfliktus kedvező és igazságos megoldását. Angliának tudnia kell, hogy azokkal, akikkel szóba áll, van-e joguk a harcok nevében beszélniök. Valószínűen, hogy Kriger elnöknek és a környezetében levő embereknek, akik a háború korábbi stádiumában nagy pénzüsségekkel Németalföldre menekültek és a transvaali polgártársak bizalmát nyitván elvesztették, megvolna erre a föltételhezük. Epp oly kevésbé áll módjukban Steynnek és Schaik-Burgernek, akik a boerok vándorkormányát képviselik, hogy az egyes kommandókkal összekötésük lépjenek. Még Botha, De Wet és más harctéri vezérek sem beszélhetnek egyásért. Nem mondja, hogy a nehézségek el nem bírhatók, de mindenestre jóitűbb komolyak. Föltétele azonban, hogy a kormány mégis találna egy testületet vagy egy embert, akinek joga volna a harcban álló összes boerok szószólójának lenni, annak a testületnek vagy annak az embernek elő kell állania föltételeivel, hogy lassuk, vajjon ezek a föltételek józanok-e és kilátást nyújtanak-e tartós békére.

Chamberlain azután visszautasítja Campbell-Bannermannak a kormány ellen hangoztatott szemrehányásait. Ha úgy volna is, hogy a kormány föltétlen meghódításról beszél, ami nem áll, nevésséges dolog ezt a politikát, irtó politikának nevezni. Felségsértésért senkit sem lőtek agyon. A kiket agyonlőttek, azokat gyilkosságért végezték ki. (Helyesítés.) A kormány nem fog általános konfiskációt javaslatot hozni, de nem hajlandó az elenség fegyverzetétől megkötöni magát olyan külön föltételekkel, amelyek neki bat okozhatnának. De igenis kitéjezte azt a szándékát, hogy a legyőzött népek, mielőtt csak lehetséges lesz, megadják teljes politikai jogait és kezdetből fogva egyenlő jogokat biztosít valamennyi fehér lakosnak. Ha tartós békét akarunk, a legyőzött népek el kell ismernie vereségét amit megalkodás nélkül tehet, mert a boerok vitézül harcoltak a túnyomó erő ellen. A kormányt nem vezeti bosszúvágy és meghalítja a béke föltételeket, amelyek felelős hatóságtól jönnek. Nem hajlandó azonban olyan lépéseket tenni, amelyek gyöngeségről, vagy ingadozástól tanusodnának és nem hajlandó visszavonni az 1901. augusztus 7-ikén kibocsátott proklamációt, már csak azért sem, mert hivatkozhatik Schaik-Burger szavaira, aki azt mondta, hogy ha a boerokat nem száműzzük, képesek lesznek saját erejükkel és idegen segítséggel bizottságokat alakítani, amelyek nemzetüket és vallásukat visszaállítják és az elnyomott nemzet szellemet újra fölélesztik. Gondoljuk meg, mit jelent ez. (Helyesítés és elenzéken.) Ami az amnesztiát illeti, ő hajlandó elogradni olyan politikát, amely arra irányul, hogy a béke megkötése után a lehető legteljesebb amnesztia adassék, amely az igazság szempontjából azoknak akik szenvedtek és Anglia jövődöbéli biztonságára való tekintettel megadható. Azt hiszi, hogy a megoldás tekintetében a kormány nézete, hogy a kormány mögött az egész birodalom áll, amelynek bizalmát, halandóságát és támogatását tovább is megtartani szándékozik. (Helyesítés.)

Dillon azt indítványozta, hogy Cewley indítványa helyett a következőket mondja ki a Ház: Az a nézetünk, hogy a két déli rikai köztársaság rendszeres pusztítása, az asszonyok, gyermekek és polgárok tömeges elfoigása és ezarása egészségtelen táborokba, amelyekben nem kapnak elégséges és alkalmas táplálékot ellenkezik a civilizált hadviselés szokásaival, hogy ez barbár hadviselés és Nagy-Britannián kívüli az egész civilizált világon megborítókodást kell.

Ezt az indítványt a Ház 283 szavazattal 64 ellenében elvetette. Mellette csak az ir csoport és néhány radikális szavazott.

London, január 21.

A Daily Express szerint a délafrikai háború dolgában fontos dolgok várhatók. Aiaspon bízható, hogy a mikor Rosebery Chesterfieldben beszédt mondott, már ismerte azokat a föltételeket, amelyekkel a boer vezérek hajlandók a megadásra. Azóta Schaik-Burger hírl adta Angliába, hogy a boerok hajlandók elfogadni a Rosebery beszédeben foglalt föltételeket. A háború közeli befejezést várják ezuttal azok is, akik eddig nagyon pesszimista föltófogással láttak mindent.

London, január 21.

A reggeli lapok a boer barát lapok kivételével meglegedéssel nyilatkoznak Chamberlain tegnapi indítványáról. Általában az a felfogás, hogy a délafrikai háborúnak csak a boer kommandók teljes leigázásával lehet véget vetni. A Standard kijelenti, hogy Anglia nagylelkű is lehet, de majd csak akkor, ha a boerok beismerek legyőzöttsüket és Anglia felsőbbségét. A Daily-Chronicle meglegedéssel konstatálja, hogy Chamberlain a délafrikai háború dolgában Roseberry-hez közeledett. A Times az ellenzék tegnapi pótindítványáról szólva, annak a reményének ad ki-jezést, hogy a szabadelvű imperialisták tartózkodni fognak a szavazástól és meg fogják ragadni az alkalmat arra, hogy a Campbell-Bannerman vezetése alatt álló boerbarát frakciótól elszakadjanak.

London, január 21.

Melbournei és wellingtoni táviratok szerint Chamberlain gyarmatminiszter azt táviratozta, hogy az angol kormány nagyon örülne, ha Ausztrália és Új-Zeland még ezer-ezer embert küldene Dél-Afrikába.

London, január 21.

A Standardnak jelentik Brüsszélből: Dél-Afrikából érkezett jelentések szerint a boerok legnagyobb munició-raktára Transvaal északi felében részében Zoutspans-Berg közelében van. A raktáron több mint hatvanezer puskát, sok municiót és élelmiszert gyűjtöttek össze a boerok. A boer asszonyok egy része földet művel. A boerok ellenállását addig nem fogják megtörni az angolok, míg ezt a raktárt el nem foglalják.

London, január 21.

Fokvárosból azt táviratozzák az angol lapoknak, hogy a brabanti lovasezred 178 embere, aki már huszonhat hónap óta harcban van, nyomtalanul eltűnt. Valószínű, hogy mind a százhetvennyolc ember megszökött, vagy a boerokhoz pártolt.

Craoock, január 20.

Wessels kommandója ma délelőtt Maraisburg közelében meglepett egy ötvenötényi tarkastai őrszázatot. Az őrszázatból egy sebesült és két nem sebesült visszatért a városba, a többiek sorsáról azonban semmit sem tudnak.

HIREK.

BUDAPEST, január 21.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a rapon lejárt, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldessük tovább.

— Széll Kálmán a királynál. Széll Kálmán miniszterelnök, egy bécsi táviratunk szerint, ma már teljesen kiveverte a kiállott műtét kellemetlenségeit és holnap résztvesz Erzsébet Mária főhercegnő renúnciacióján. A miniszterelnököt felgyógyulása után első utja a király elé vitte, aki őt tegnapi hosszabb kihallgatáson fogadta. A miniszterelnök személyesen jött megköszönni a felégsnek a betegségre alatt tanúsított gyöngéd figyelmét. A kihallgatás után Széll Kálmán Goltuchowski külügyminiszterrel tanácskozott.

— Sub auspiciis regis. A budapesti tudományegyetemen a jövő bétén e hó 28-ikán délelőtt 11 órakor avatják doktorokká sub auspiciis regis, Zemplén Győző bölcsészettudományi és ij. Chorin Ferenc jogtudományi doktorjelöltöket.

— Szilágyi Dezso könyvtára. Gróf Hadik János országgyűlési képviselő, aki tudvalevőleg Szilágyi Dezso intimusai közé tartozott, az elhunyt államférfi iránti kegyeletből megvette annak egész könyvtárát, iróasztalát és a széket amely az íróasztal előtt állott. Megvette a grófi azt a szivartárcát is amelyet 1898. december havában kapott Szilágyi Dezso amidőn az összes diszsidensek egymásnak emlékül ily tárcát szántak Szilágyi ezt a tárcát, amely a diszsidensek-csoport tagjainak névgyezékét is tartalmazza, sohasem használta, hanem kegyeletes emlékül íróasztalában tartotta.

— A német trónörökös afferje. Közből táviratozta tudósítónk, hogy a bonni egyetem diáksága és a német trónörökös között megtörtént az első összekülönbözés. Egy rajnamenti lap pattantotta ki a tükö: A császári herceg ugyanis egy diákösszeüvetelen nem akar diákosan inni és mikor a burschok annak rendje-módja szerint felszólították, dőlytösen odavágtá: Azért sem! A dolog kínosan hatott a diákok közt, de magának a császárnak is tudomására jutott, aki az effélekben nem ismer trétát. Menten el is kellett utaznia a trónörökösnek Bonnba — a császár parancsára. A rajnamenti lap ehhez az esethez hozzáfüzi, hogy a trónörökös éppenséggel nem liberális érzelmű és gondolkozású ifjú.

— Erzsébet főhercegnő esküvője. Királynok unokájának, Erzsébet Mária főhercegnőnek esküvőjére már nagyban készülődik a bécsi udvar. Lónyay Elemér grófné, a menyasszony édesanyja és férje, gróf Lónyay Elemér, a mátkapár tiszteletrő holnap este hat órakor nagy ebédet adnak hetzensdorfi kastélyukban, ahol 6 felseje a király, az uralkodó-család és a Windischgrätz hercegi család valamennyi Bécsben időző tagja részt vesz. A menyasszony, Windischgrätz Ottó herceggel való egybekelése előtt, szerdán teszi meg renúncióját. Az ünnepléses aktusnál jelen lesznek az összes magyar miniszterek. Széll Kálmán miniszterelnök, báró Fejérváry Géza és Wlassics Gyula kultuszminiszter már Bécsben vannak, Ploész Sándor igazságügyminiszter ma délbén utazott el s a kabinet többi tagjai is elutaztak a mai nap folyamán. A renúnciónál jelen lesz gróf Apponyi udvarnagy is, aki e célból nevével Bécsbe utazott. Az esküvőre az uralkodó család több tagja érkezett Bécsbe. Lapót bajor herceg nevével és fiaival, György és Konrád hercegekkel ma délelőtt Münchenből elutazott az esküvőre.

O felseje a király — mint bécsi tudósítónk jelenti — tegnapi délbén kihallgatáson fogadta unokájának vőlegényét, a vőlegény édesapját, fivérét, két nagybátyját és unokafivérét. A főudvarmesteri hivatal hivatalos listáján a Windischgrätz hercegi család hat tagja így szerepel: Windischgrätz Hugó herceg tábornok, titkos tanácsos, Windischgrätz Ernő herceg, titkos tanácsos, Windischgrätz Werand Hugó herceg főhadnagy, cs. és kir. kamarás, Windischgrätz Károly herceg, a lovas-testőrség főhadnagya, cs. és kir. kamarás, Windischgrätz Ottó herceg cs. és kir. kamarás és Windischgrätz Róbert herceg cs. és kir. kamarás, kapitány. A „Prinz“ cím helyett, amely a család széniorján kívül a Windischgrätz hercegek hivatalos címe volt, most valamennyi Windischgrätz herceg neve mellett a „Fürst“ cím áll, amiből az következik, hogy 6 felseje a király az uralkodó hercegi címet, Erzsébet Mária főhercegnő egybekelése alkalmából a család valamennyi tagjára kiterjesztette.

Windischgrätz: Ernő herceg, Erzsébet főhercegnő vőlegényének atyja, az esküvőre emlékermet veretett, amelyen két zászlót jobogtatott arnyal látható. Az érem másik oldalán a főírás olvasható. Erzsébet Mária főhercegnő és Windischgrätz Ottó herceg esküvőjének emlékére 1902. Erzsébet főhercegnő esküvője után a főhercegnő között az utolsó helyre jut, míg most mint a király unokája és kudoit trónörökös leánya, az etikett szerint, az első volt a főhercegnő között.

A Windischgrätz hercegek rangemeléséhez a Neue Freie Presse a következő kommentárt füzi: „Már a múlt héten értesültünk, hogy a király a hercegi család rangját emeli és unokája új családát így módon óhajta kitüntetni. Kérdősködöttünk Windischgrätz Ernő herceg storchgessai palotájában, ahol e hirt a meghatározottabb megcaolták. Másrészt arról értesültünk, hogy a hivatalos meghívókon és esketési iratokon Windischgrätz Ottó herceg neve mellé a „Prinz“ cím elhagyásával, a „Fürst“ titulus nyomtatott. A rangemelés nyilván már régebben elhatározták s előreláthatólag az esküvő előtt fogják publikálni. Ha a gothai kaendárumban lapozgatunk, azt látjuk, hogy ez az első eset, hogy egy hercegi család valamennyi tagja a „Fürst“ címet viseli. Az 1826. augusztus 18-ikán fölésező birodalmi gyűlés, mely a birodalmi főnemes-családok címeit határozta meg, a hercegeknek (Fürst) „hercegség“ címet adományozta. Herceg (Fürst) alatt azonban itt csak a hercegi családok fejei értendőek. Ezt a birodalmi gyűlés később, 1829. február 13-ikán kelt határozata is bizonyítja, amely így szól: A határozat értelmében a „Durchlauch“ cím csak a hercegi család fejeit illeti meg. Az a határozatot ő felseje a király egy 1869. április 27-én Gödöllőn kibocsátott rendelete olyképpen változtatja meg, hogy a „hercegség“ cím a monárkia területén tartózkodó volt birodalmi hercegi családok minden tagját megjelölje, amennyiben a „hercegi“ címet a család valamennyi lemenő tagja örökli. Ily családok: az Esterházy, Auersperg, Lobkowitz, Metternich, Schönburg-Waldenburg, Schönburg-Hartenstein, Schwarzenberg és a Windischgrätz hercegi család, mely most uralkodó-családunkkal lép közeli rokonságba“.

Bécs, január 21.

Ma este hat órakor családi ebéd volt gróf Lónyayék hetzensdorfi kastélyában a hercegi mátkapár tiszteletrő. A legszűkebb családi körben ment végbe a pazar lakoma, amelyen a király is megjelent a Bécsben időző összes főhercegekkel.

A freskókkal díszített oszlopos ebédlőterem fényárban uszott. A nagy asztalon virágüzérek között voltak elhelyezve az ezüsterítetek. A virágdísz gróf Lónyayné izlését dícsérte. Az asztalterítő körökörül volt tűzdelve rózsával, szegfűvel, oklámennel. Minden teríték mellett gyönyörű bokréta pompázott.

Jubileumi ünnep. A sásvári izraelita hitközség január 20-ikán érdemes rabbijának, Engel M. L.-nek tiszteletére, működésének ötvenedik évfordulójára alkalmából jubileumi ünnepélyt rendez, amely istentisztelettel lesz egybekötve. Az ünnepélyen a környékbeli rabbik mind meg fognak jelenni s az ünnepeket rabbi egy a hitközségtől, mint egyesektől több díszajándékot kap.

Veszedelemes automobil. Egy budapesti automobil nagy szerencsétlenséget okozott Vácotól. A budapesti automobilisták általában örült gyorsasággal haladnak keresztül a vidéki országutakon. sőt községeken és városokon is. Így tegnap Vácot járt egy automobil, amelynek tulajdonosa dicsekedve mondta, hogy Budapestről (32 kilométernyi út) 28 perc alatt jöttek meg. Visszajövet, Vác útóján összeütközött egy kosival. A kosiban ülő özvegy Frayka Antalné, Tóth Ferencné s ennek lónka leánya kiborulnak és mindhárman a karjukat törték. Az automobilnak semmi baja sem lett és gyorsan elköcsikázott. A városi rendőrség most nyomozza a veszedelemes automobil.

Hívességi kocsis az utón. Hódmezővásárhelyről jelentik: Nagy Sándor napszamos ma reggel 8 órakor nyitl utón többek szemlélattára két lövéssel agyonlőtte öle kilométertáván élő, 28 éves feleségét. Az asszony halva rogyott össze, mire Nagy Sándor önmagát lölte agyon. A vérengzés oka az volt, mert az asszony nem akart hozzá visszatérni. Ké: gyermekük maradt.

Miss Stone fogsága. Konstantinápolyból jelentik, hogy az amerikai követség értesítést kapott Miss Stonetól, hogy a fogságban Zilkáné és gyermeke, sőt ő is jó egészségben élnek. A rablók beleegyeztek, hogy a váltságdíj dolgában az Amerikában összegyűjtött pénzösszeg alapján tárgyaljanak.

Tanügyi bizottsági ülés. A Magyar Tanítók Kaszinójában 23-án, csütörtökön este 7 órakor tanügyi bizottsági ülést tartanak. Az ülés napirendje: Sok emlékezés rossz beszéd. Előadó: Czike Imre. Intézkedés a síelőoktatás ügyében hozott határozatok végrehajtására.

Felfalt násznép. Belgrádból borzalmas farkaskaland hírt hozza a táviró. Egy Usica mellett lévő faluból, egy lakodalmas házból a násznép éjszaka három számon hazra akart menni a szomszédos faluba. Utközben farkasok támadták meg őket. A farkasok és a násznép között kétségbeesett küzdelem támadt; de a násznépből egy ember sem jutott hazra; felfalták őket a farkasok. A küzdelem helyén másnap csak csontokat és véres ruhafoszlányokat találtak. A hóval borított térség több méternyre piros volt a felfalt emberek vértől.

Közüti vasutasok sztrájkja. Généből jelentik, hogy ott az összes közüti vasuti alkalmazottak beszüntették a munkát. A sztrájkra az adott okot, hogy az igazgatóság néhány alkalmazottat elbocsátott. A városban csak néhány koozi közlekedik, rendőri felügyelet alatt.

A stuttgarti színházé. A stuttgarti udvari színház pusztulásáról újabban a következő részleteket jelentik: A színház kigyuladása után öt perc mulva az egész színpad lángokban állott. A női ruhatár majdnem egészen elpusztult, míg a férfi-ruhatárnak és a díszleteknek jórészt megmentették. Ejjeli három órákor a nézőtér tetete is bedőlt. Azt hiszik, hogy a színház gyujtogatásnak lett az áldozata.

A betegsegítő pénztárak kongresszusa. A betegsegítő pénztárak e hónap 26-án, vasárnap tartják meg országos kongresszusukat Budapesten. Ez a tanácskozás rendkívül népesnek ígérkezik, amennyiben már eddigéig is 84 vidéki betegsegítő pénztár jelentett be képviselőt. Az anyaghamazból következő tanácskozás több napig fog tartani.

Letartóztatott bankár. Prágában ma család miatt letartóztatták Janisch Ödön bankárt aki egy vámszedőnek a fiát differenciális játékra csábította és megkárostitta. Janisch ügynökét, aki azelőtt a tegnap letartóztatott Mayer Gusztávnak bankházában volt alkalmazva, szintén elfogta a rendőrség és Janisch bankházát bezáratta.

Családjának gyilkosa. Westfáliában, Verda községben egy Tischlin nevű erdőmester meggyilkolta feleségét és öt gyermekét aztán öngyilkosságot követett el. Valamennyien meghaltak. A borzalmas tragédiának családi viszálykodás volt az oka.

Meglopott művész. Kellemetlen meglepetés érte az Operaházunkban vendégszereplő Wjms Sarróla francia ének művésznőt. Impreszáriója, Pessel Henrik ugyanis a művész nő nagyrértékű ékszereinek egy részével és három lellépéséért járó 2000 koronával megzsokdott.

Földrengés. Temes-Békéről jelentik, hogy ott tegnap délután egy óra 45 perokor erős földrengés érezték. Előbb egypár másodpercig gyöngye lökések voltak érezhetők, majd észak-kelet felől erősebb lökések jöttek, többször ismétlődve. Érdekes, hogy a második, erősebb lökésnél a szokásos zugás és moraj mellett ágyulövéshez hasonló csattanás hallatszott. A

földrengés nem okozott kárt, csupán az ijedelem volt nagy a községben.

Rendőri hírek Kovács Krausz Pál pápai születésű 41 éves házaó ma hajnalban leugrott a Hernád-utca 25. számú ház második emeletéről és halva került el a kövezetben. Holttestét az orvostani intézetbe vitték. — Unger Gyula kereskedő 150 koronát érő télikabátját Jeszenszky közjegyző előszobájából előadta Prohászka Ignác kereskedő Dohány-utca 5. számú lakásának az előszobájából 150 koronát érő télikabátját ellopták. A kabátoltvajokat keresi a rendőrség.

Két vasember.

— *Emlékezés Beliczey Istvánra.* —
Irta: *Bihari Imre.*

Igazi magyar ur volt Békésmegyének a minap elhunyt, egykori főispánja, Beliczey István.

Testestől, lelkestől magyar ur!
Ur volt, s a szó legszebb, legnemesebb, legigazibb értelmében liberális és demokrata.

Mert ur volt, imponált. A miért szabadelvű volt gondolkodása és cselekedete egyaránt, becsülték és mert igazán demokrata volt, szerették.

Osztály-, rang és felekezeti különbséget nem ismert soha. Mindenkit a maga érdeme és értéke szerint becsült meg és a maga szorgalmával, becsülettel, fáradhatatlan és kitartó munkásságával példát adott arra, miképp kell gyarapítani a vagyont, miként kell felépíteni a magyar társadalmi életet, miként kell lerakni a magyarságot fenntartó alapköveket és miként lehet azokkal hatalmassá, egységessé tenni a magyar nemzetet.

Kitűzött céljaihoz tántoríthatatlan maradt. Szorgalma páratlan, buzdító szava kifogyhatatlan volt és általán egész közéleti szerepe és példaképe a magyar hazafinak.

Valósággal reformálta a békési társadalmi életet. Divattá lett Békésben Beliczey főispán szokásait követni, gondolkodásmódját elsajátítani, a polgárokkal jó viszonyban lenni, az érdemes embereket megbecsülni és az érdemtelent megjavítani. Amilyen volt ő, olyan volt a családja. A Beliczeyek ott voltak mindenütt ahol valamely nemes ügyet előbbre vihettek és nem hiányoztak onnan sem soha, ahol csupán a társadalmi érintkezés csiszolásáról, javításáról és simulékonyságáról volt szó.

Amilyen előzékeny, udvarias, konciliáns volt a magánéletben, olyan makacs és kitartó volt meggyőződésének nyilvánításában és abban a törekvésében, hogy mozgalmal, tevékeny életmóddal adjon példát a vagyont megteremtésében és gyarapításában.

Bátorságát, szókimondását életének két nevezetes epizódja örökíti meg.

Sokan emlékezhetnek még a kilencvenes évek elején előfordult békésmegyei szocialista zavargásokra. Aki a tót származású, de ma már tulnyomó részben magyar ajku és feltétlenül magyar érzelmű, szelidellű, esendes csabai lakosságot ismeri, az előtt hihetetlennek tűnt fel, ami akkor Békés-Csabán történt. Hogy a csabai ember beverje a városháza ablakait telemeleje kezét tiszteletben megöszült lószo garbírjára, szembeszálljon és letiporja a katonaságot, ez mesének tetszett.

És megtörtént! Mert a békésmegyei és ezek között a csabai embert nem a nemzetközi szocialisták mámorító maszlagai mérgezték meg; az akkori zavargásoknak a földre éhes, földnélküli emberek elkéséredése volt a szülőanyja.

Egy-két bátor uriembert kivéve, fejét veszlette mindenki. A város bírái, esküdtjei az utóan sem mertek mutatkozni. A városházára szorult bátorlelkű képviselőtestületi tagok tehetetlenek voltak a zajongó tömeggel szemben.

És ekkor, a nagy városházterre nyíló vasut-utca torkolatában megjelent egymagában, gyalog, zsebbet kezekkel, minden felindulás nélkül Beliczey István, imponáló, magas, karcsú alakjával s a fellázadt tömeg halk morgás között utat nyitott neki.

A zugás megszűnt, némelyik a kalapját is megemelte és Beliczey István itt-ott köszöntve, mosolygó arcgal haladt végig az előbb még ordító szocialisták által nyitott utón és ment be a városházára, amelynek erkélyéről olyan tapintatos, okos és higgadt beszédet mondott, hogy a vadakká dühöd emberek tulnyomó része megszelidülve ballagott hazafelé.

Még voltak kisebbszéri zavargások, de a lázadás mérőegységét kihuzta Beliczey István.

És nemcsak az ezután Beliczey a békésmegyei gazdasági egyesület gyűlésén, amely többek között a szocializmus elfojtásával is foglalkozott, így szónokolt:

— Uraim! Az alföldi szocializmus terjedésének csak ugy lehet elejét venni, ha a földnélkülieknek módot adunk a földszérésre. A magántulajdont tiszt-

elni kell, mert az teszi lehetővé a magyar társadalom fenntartását, gyarapodását. De itt van hazánkban egy páratlanul ázó nagy földvagyon: a papi birtokok óriási tömege, melynek hasznát nem a nemzet, nem a nép látja, csak egyes kiválasztottak. Azt mondom tehát: *szekularizálni kell a papi földbirtokot.*

Mindenki meghökken. A meglepetés moraja zu-gott végig a termen.

Hogy egy magyar nemes, bajozai Beliczey István, volt főispán, a Szent István-rend és a Lipót-rend lovagja szekularizálni akarja a papi vagyont, illet még álmodni sem mertek Magyarországon!

És az indítványt majdnem egyhangulag elfogadták.

Országos szenzáció lett belőle! A dolgot lefujni, kisebbiteni akarták.

De Beliczey megmaradt felfogása mellett és kicsi híja, hogy mint 69 éves öreg ember meg nem verekedett e miatt egyik legjobb barátjával.

És ezt a szívós, bátor, erélyes és szókimondó, vasfejű embert a végzet csodálatos játéka szembeállította a másik vasemberrel: Daross Gáborral.

Két finom acél találkozás volt ez, szikrákat hányó, szinte veszős és megrendítő.

Az emberek megdöbbenve nézték, ki kerekedik fölül és ki lesz a győztes?

Természetesen a hatalom! Győzött Baross, a rettenthetetlen, de finom, damaskusi pengéje megcsorbult bele.

... Az 1888-ik év tele váratlan és bihetetlen, szinte a mesével határos szenzációt hozott Békés-Csaba városának, melynek már akkor 28.000 lakosa volt. A Kis-Kőrös csatorna, a város közepén húzódik végig, hirtelen és rohamosan emelkedni kezdett. Az emberek eleinte a váluakat vonták. Hogy Csabán árvíz lehessen, ki hallott ilyet. Ilyen csodára azok a bizonyos legvénebbek sem emlékeztek soha. De a veszedelem nőttön-nőtt.

Vészbizottság alakult és Tisza Kálmán akkori minisztereinek és belligyminiszter Beliczey főispánt kormánybiztossá nevezte ki.

A veszélyben hinni, a partra kimenni és dolgozni pedig senki sem akart. A jóléthez, gondtalan-sághoz szokott csabai gazdában a város veszedelme iránt jogékonyságot felkelteni még Beliczey fáradhatatlan buzgósága és bámulatos kitartása sem volt képes. A vészharangok éjjel-nappal zúgtak. Beliczey és a vészbizottság éjt-napot ámatatlanul töltött a városházán. A gátakon, a partokon alig 100-200 ember, többnyire szolga, vagy szellérember dolgozott s a veszedelem egyre nőtt.

— Csaba volt és nem lesz! — szölt az urak Kasszandra-jóslata.

A gazdák még mindig ümgettek.

— De hát Lipták uram, hiszen meg egy-két nap és az egész Csaba elpusztul, ha nem dolgozunk. A viz csepre ezeket a nádiedes házikókat sorra mind. A nagytemplomon kívül alig marad egy-két épület!

— Hát akkor megyek tanyára, megünk mind! Lakunk tanyán!

Ez volt a válasz.

Ekkor érkezett Csabára Apponyi Albert, a csabaiak körürjongott grója. Megjelenése is hatott, de amit elkövetett, az legendái alaká lett.

Kiment a földre, felkapott egy ásót és talicskát és kezdte a földet hányni.

A grófi munkának híre futott a városban. Délben már ur és paraszt mind künn volt a parton, de — már hasztalan.

Az árnak ellenszegülni lehetetlen volt. A viz piszkos hullámai mind nagyobb erővel hömpölyögtek a rétek felől, a csatorna vize már-már egy színvonalon állott a nyulgáttal. A katasztróia minden percben beállhatott.

— Ki kell vágni a töltést a dobozi rétek felől!

A teihatalmu kormánybiztos lovasfutárral küldte el a parancsot a iolyamnérségnek, hogy Csaba város megmentése érdekében azonnal vágassák ki a város határán a gátat.

A futár már vissza is jött, a viz egyre emelkedett. Az izgalom a telőpontra hágott.

— Tüstént hozzák eléim a főmérnököt! Rögön elcsapom! — adta ki a parancsot Beliczey.

A főmérnök megjelent.

— Miért nem teljesítette a rendeletemet? — rivalt rá a kormánybiztos.

A főmérnök szelid flegmával húzott ki egy iratot a belső zsebéből.

— Mert Baross Gábor miniszter ur ő excellenciája egyenesen megtiltotta!

Mindenkiben elhült a vér.

— De itt most én parancsolok! — harsogta most már magából kikeive a főispán.

— Pardon! Nekem csak a miniszter! — s azzal távozott.

Nosza, egyik távirat a másik után ment Baross-hoz, mindenikre ez a lakonikus válasz jött:

— Nem engedem. Egyenesen megtiltom!
— Hát akkor végünk van! — rebesgették.
— Még nincs! — szólt nyugodtan a főispán, visszanyerve szokott flegmát.

Még aznap este hat órára külön vonaton megérkezett a hatalmas vasember: Baross Gábor.

A vonatról beüzent a kormánybiztosnak, hogy jöjjön ki a vonatához.

Beliczey leemelkedett a helyéről, (napok óta nem aludt) kiegyenesedett és méltósággal, szilárd hangon mondotta:

— Mondja meg a gazdájának, hogy bajczai Beliczey István, ha nem főispán és nem kormánybiztos is, — van akkora ur, mint Baross Gábor!... Es monda meg annak a főispán, hogy a vasutól ide a városházáig éppen annyi az út, mint innen a vasutig!

A tisztviselő szinte megdermedt. Szótlanul távozott.

Ellenben egy küldöttség ment ki a nagyhatalmu miniszter elé, a 73 éves Szeberényi Gusztáv evangélikus szuperintendens vezetésével.

Az ősz időpármező hangon kérte a minisztert jöjjön be a városba és lássa meg a saját szemével a veszedelmet.

— Kérve-kérjük, esengünk excellenciához, jöjjön be a városba és mentse meg Csaba 36.000 lakosát...

A mélyes csendben Baross Gábor kezét a püspök vállára tette és azt megveregetve, gunyos mosolyal mondta:

— Kár izgatnia magát, öregem, mert megárhát. Segítsen magán Csaba, a katonaságot kiküldtem...

A küldöttség rémülve nézett a két szemben álló akkra.

A püspök szeméből könny esordult ki.

— Semmi sem jellemzi jobban a helyzetet, mint hogy engem, 73 éves öreg embert, higgadságra int egy ifju ember.

Szót és némán távozt és vele a küldöttség.

A városházán a teletlenség jelvéssé lett.

Az egyik dühöngőt, a másik csüggedten járkált fel és alá.

Csak egy félnék hang szólalt meg;

— A kegyelmes ur a szomszédos községek szegény lakosságát akarja megmenteni!

— De hiszen azoknak csak a földje van veszélyben, de itt egy város pusztul el! — rivaltak rá. Csak Beliczey hallgatott.

Aznap éjjel az ár keresztültörte a töltést — *Ebédjéle.*

A kirendelt utasíztiszt mentette meg Csabát. Mikor látta, hogy katonái is veszélyben vannak a békési gáton, otthagya a töltést. Az ár egy óra múlva zúgva, bömbölve rohant a békési földek felé.

Reggel felé a megkönnyebbülés sóhaja hallatszott az egész városban.

Beliczey István még aznap beadta lemondását kormánybiztosi és főispáni állásáról. Tiszta Kálmán azonban, akinek mindhaláláig rendíthetetlen bive és barátja volt, nem fogadta el a lemondást.

— Igy is jó! — dörmögte Beliczey.

Néhány hét múlva Tisza — mindenki emlékezni fog még rá — átadta ideiglenesen a bellgyi tőrért Baross Gábornak, maga pedig a pénzügyvit vállalta el.

Az első héten négy főispánt menesztett Baross.

A városházán éppen a kár-statisztikát állítottam össze a fővárosi lapok számára, amikor belépett Beliczey főispán.

— Mit gondol, barátom, mi van ebben a paksnémetében? — szólt hozzám.

— Fogalmam sincs róla, méltóságos uram!

— De mégis?

— Talán a jól megérdemelt kiltüntetés?

— Az! Olvassa el!

A főispáni állásáról való lemondás volt benne...

... Lemondásomhoz feltétlenül ragaszkodom.

Beliczey István, volt főispán.

Meglepetve néztem rá.

— Engem — szólt szelid mosolyal — nem fog menesztetni Baross Gábor ur! Nem, nem!

De a kiltüntetést mégis megkapta.

Azóta meghalt Baross Gábor élte delén. Most lehunyta szemét örökre Beliczey István is élete alkotmányán. Mind a kettőt: egy cél lelkesítette: a hazaszeretet, a mi magyar földünknek szerete.

Jeles kiváló lángeszű emberek voltak. Mind a kettő testében, lelkében magyar, liberális és demokrata. Nyugodjanak békében!

Az acélkirály Budapesten.

Budapest, január 21.

Ma délután óta Budapest vendége az amerikai acéltruszt igazgatója, akinek öt millió korona évi fizetése felér némelyik európai fejedelem civillistájával. Külvonaton hozta Bécsből és vele jött a felesége, s állandó orvosa: dr. Golding a feleségével és magyar származású titkárja Mercedes. A nyugati pályaudvaron nagy néptömeg várta az amerikai nábobot. Amikor a vonat megállt, az egybegyűltek lelkes éljenzessel fogadták. Hálás hajlongással köszönte a közönség ovációját. A pályaudvarról két nyitott landauer-kocsin a Hungária-utadobá hajtottak, ahol nyolc, a Dunára néző szobát foglaltak le. A hölgyek szobáit a fogadó igazgatója élővirágokkal díszítette. A társaság áttöltözött, aztán lement az étterembe, ahol megébedtek. Ébed előtt Schwab gróf Szapary Pált fogadta, aki az érdekes vendéget meghívta a Parkklubba. Este az Operában végighallgatták a Carmen előadását és onnan az Országos Kaszinóba mentek vacsorázni. Schwab és kísérei holnap délelőtt megtekintik a fővárost, délután 2 órakor pedig Bécsen keresztül Berlinbe utaznak.

Egyik munkatársunknak alkalma volt ma este Schwab M. Károlyval beszélgetni.

— Szóráktyal végett utazom most Európában. A kellemes utat összekötöm a hasznossal, de semmiféle üzleti kötelezettség se terheli ezt az utamat. Legfőkébb az, — tette hozzá mosolyogva. — hogy vissza kell térnem New-Yorkba. Nagy kíváncsisággal jöttem ide az önök fővárosába, amely az utolsó állomásom Kelet felé Európában. Meglepett a város fejlődése. De ezen nem csodálkozom, mert mert megvan önökben, a magyarokban, a fogékonyság minden iránt, ami újat a technika, a művészet, ez az egész korszak teremt.

Hogy mi tetszett eddig legjobban? Megmondom: A most épülő hidjuk. (Az eskütertő-hidat értem.) Pompás dolog és igazat az előbbi szavaimnak, mert ilyen hidat Európában sehol sem láttam és tudomásom szerint nincs ilyen nagy egyvonalú hid sehol ebben a világrészben. Nagyon sajnálom, hogy csak egy napot tölthetek itt. De az ember az utja elején pazarol az idejével és a végén... — szeretne pazarolni. De nem lehet...

Az acélkirály mindezt a legegyszerűbb modorban, olyan szerénységgel mondta, mint valami egyszerű kis hivatalnok. Hatalmas természetű, megnyerő arcu férfi és szinte sugárzik az egészségtől. Most 36 éves. Medikusnak készült, aztán áttért a mechanikai pályára és egy évtizedet alig meghaladó idő alatt szorgalma és talentuma révén Amerika legnagyobb vállalata igazgatójának választotta. És csak az ő szavától függ, hogy az acél melyik órában változtassa meg az árát az egész világon.

Ami szintén valami.

A Daily Mail tudósítója előtt Schwab érdekes nyilatkozatokat tett a munka szervezetéről és a gyári munka rendszeréről.

— Hogy az amerikai munkás miért különb az angolná? Bizonyosan azért, mert a munkások szövetsége hatalmasabb, mint Angliában, a hol a munkás-testületek nagyon téves elvekhez ragaszkodnak, kiölik az emberekből a munka iránt való személyes lelkesedést, korlátozzák az egyes ember munkásságát s még az inas-rendszer ellen is küzdenek. A munkának minden korlátozása éppen olyan hibás dolog, mint a mily nagy hiba volna, ha a trust a termelést korlátozni akarná, hogy az árakat ezzel növeje. Ha a személyes lelkesedést kiölik az emberből s a személyes erőfeszítés által való előrehaladást lehetetlenné teszik, akkor ennek a munkatermelés is kárát látja. Az erős, kemény munka senkit sem tesz tönkre s nekem sem ártott. Persze a munkát megfelelően kell díjazni. Az angol munkás aránylag még ma is csak félannyit keres, mint az amerikai. Nem szabad elfeledni, hogy minden vállalatnak a munkás az első hitelezője. A mi trustünk évenként 950 millió korona munkabért fizet ki s ezt már akkor ki kell fizetnünk, mikor a tőkénk még egy fillért sem hajtott.

Nagy előnyünk az angolokkal és németekkel szemben az is, hogy gépeket és szerzőmokat csak egy mintára készítünk, a specialitások készítését támogatjuk és így rendkívül olcsón termelünk. Az amerikai közönséget megtanítottuk arra, hogy a géppáros jobban tud használni a gépet készíteni, mint a vevő, aki csak néha-néha vásárol egy-egy gépet. Nem engedjük, hogy a mérnökök és a vevők belekontárkodjanak a mesterségünkbe. Legjobb gyárosaink tudni sem akarnak arról, hogy új minta szerint készítsék a gépeiket s ennek a makacs-ságnak a vevők látják hasznát. Angliában és Németországban kinoxzák a vevők mérnökei a gyárokat, új meg új változtatásokat követelnek, ami annyira megrádjítja a gépek készítését, hogy az

amerikai gyártmány a nagy vám, szállítási költség és munkabér ellenére is olcsóbb. Nagy előny az is, hogy óriási piacunk van otthon Amerikában, míg az európai piac országok vámjai akadályozzák az európai gyáripár fejlődését. Los Angelesban az ember ugyanolyan kalapot és ruhát visel, mint Bostonban, s ez lehetőséget teszi az óriás tömegben való termelést, míg Európában ritka az az árucikk, amelynek minden országban egyforma piaca volna.

FŐVÁROS.

(*) Bablos Zsigmond püspök és a főváros. Bablos Zsigmond, a tudós kassai püspök a minap meglátogatta a fővárosi könyvtárat s annyira volt elégedve a látottakkal, főképpen a Budapestiensiák gazdagságával, hogy megígérte, hogy ő is szaporítani fogja a könyvtár állományát. Egyelőre három értékes tárgyat ajándékozott a fővárosnak, melyek természetüknél fogva a fővárosi muzeumban lennének elhelyeztetni. Ezek a következők: 1. Aeneas Viconak egy Budát és Pestet ábrázoló metszete 1642-ből, a legritkábbak és legbecsebbesebbek egyike; 2. a híres Fontana János képe Budáról, s annak 1686-iki ostromáról, melyet szerzője Caprera tábornoknak ajánlott; 3. egy ritkaságzárba menő kártyát, mely századokon át a hevert a Duna mélyében, míg végre a mederkotrás munkálatok alkalmával a Szent Gellérthegy tájékán került ismét napfényre.

(*) A vizivárosi plébános-választás. A II. kerületi bizottsági tagok tegnap este érkekezletet tartottak, amelyen a vizivárosi római katolikus plébánián megválasztott plébános állásra egyhangul az ott már régebb idő óta működő Könyv Gusztáv káplánt jelölték. A jelölésről a fővárosi összes kerületeket értesítette a bizottság, azzal a kérelemmel, hogy jelölésüket támogassák.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A dada. Ma volt a harmadik este, amelynek tegnap kellett volna lenni tulajdonképpen. De a cim-szerében hirtelen színész-nagysággá nőtt Varsányi Irénnek tudvalevőleg ki kellett pihennie kissé a láradalságot, amit a nekijutott nagy művészi feladat kidolgozása és bemutatása okozott. Ma már győzte újra a nekivaló kitünő szerepet, s Brody Sándor erős darabja megjelenhetett újra a Vigszínház színpadán. Mélyen belemarkolt megint az emberek lelkébe, s foglalkoztatta a szíveket és elméket. Meghatottság, elérzékenyedés, megrendülés és sok szívből jövő derűtlenség hullámozott végig váltakozva egész este a nézőtérben s viharos tapsok szóltatták elő újra nagyon sokszor az érdekes szerzőt. A színészek mind hatnak a jól megrajzolt alakjaikkal, az előadás csupa életvalóság. Hegedűs, Petes, Harasztli Hermin, Góth, Fenyvesi, Gazi Mariska s a többiek játékában, de különösen Varsányi Irént figyelik ezuttal nagy szeretettel s tüntetve tapsolják ki a szerzővel. Erős sikerű ez a darab, amelynek igazságairól előadás után sokat vitatkoznak az emberek, s hirt adnak felőlők azoknak, akik még nem látták A dadát. Ezen a héten még csütörtökön, szombaton és vasárnap kerül színre, s tartja biztosan a magyar ciklust, a többi napokon Rákosi-Guthi bohózata, A képviselő van műsoron.

** Gyermekeledés a Nemzeti Színházban. A Nemzeti Színház igazgatósága e hónap 25-én, szombaton tudvalevőleg megismétli a Karacsonyi álom szíveszterest gyermekelőadását. Gárdonyi Géza látványos bohémes játéka elsőrangú szereposztással kerül ek alkalommal színre. Az igazgatóság ez uton is közhírre teszi, hogy a szombati előadás kivételesen délután 5 órakor kezdődik és minden teljött látogató a maga helyére egy gyermeket is hozhat, két gyermek számára pedig egy jegy váltható. Jegyeket a színház elővételi pénztárban már most válthatni a rendes esti helyárak mellett.

** A Szókimondó asszonyság reprise. Hosszabb pihentetés után újra színrekerül a Népszínházban Victorien Sardou híres színműve, a Szókimondó asszonyság, amelyhez fogható sikert nem-éneknek darab még aig ért el magyar színpadon. A Szókimondó asszonyság (Hübscher Katalin) Blaha L. asszonynak egyik remekbe alkotott szerepe s ő fogja játszani ezuttal is. A Szókimondó asszonyság legutóbb 1899 december 19-ikén került színre nyolcvanokottedszer. A szereposztás jobbadán a régi maradt: Mária Karolina népolyi királynőt P. Lukács Juliska, Erzsébet hercegnőt Krecsányi Sarolta, Napoleon szarmai Imre, Fouché Solymosi, Lefebvre Kiss Mihály, Savaryt Horváth Vince, Dépréceux Tollagi, Bülownt Sipossó játszza.

**** Vizsgálati előadás.** Hegyi Aranka színésziskolájának ma volt az ezidei első vizsgálati előadása. Ez Uránia-Színház kis színpadán mutatták fel haladásukat a növendékek, akik közül néhányan már az első tavalyi évzáró vizsgán sikerrel állták meg az első debüt igazalmait. Nagy közönség volt együtt a vizsgálati előadáson, ami az iskola megállapodott művészi hírnevének a bizonyossága. Hegyi Aranka, a Népszínház illusztris művésznője, amilyen kiváló egyéniség a színpadon, éppen olyan sajátos tehetség a művészet-pedagógia terén; a diskrejt finomság és a művészi közvetlenség, amely alakított művészetének ékessége, irányt szab oktató rendszerének a iskolai vezetésének. Gyönyörűség figyelni az iskola kezdőit és a haladóit egyaránt, mert beszédükön, taglejtésükön, énekükön és mozdulataikon észrevehető Hegyi Aranka nem tónusának, a színjátás nagy mintájának hatása. A közönség az előadás során ószinte elismeréssel adózott az iskola kitűnő vezetőinek, elsősorban Hegyi Aránaknak, aztán az egyes szakok tanárainak. A hangképzés révén elért haladás *Rómainé* érdeme, a zeneelméletre *Szerencsiné* tanítja kitűnő szisztemájával a növendékeket, a dráma és vigjáték ismert betanítása *Bokor József* lelkiismeretes munkája, a táncot és plasztikát *Hansné* kipróbált módszere szerint tanítja. A változatos műsor keretében a vizsgázók biztató jelét adták haladásuknak. *Sugár Jolánt* illeti a kisasszonyok közül első sorban a dícséret; határozott tehetség, érzés és finomság van az énekében. *Adamek Irma* gyönyörű színezéssel énekelt egy egyházi dalt. Egy duettben *Németh Kornéliának* és *Schwartz Ilonának* volt sikere. *Csongrádi Róza* figyelemreméltó talentum, a *Traviatából* énekelt egy részletet. *Kalmár Béának* meleg, csengő hangja van. *Neumann Simon* hangyaga szintén értékes. *Sebeők* Ada megfélemlítő árnyalással énekelt egy áriát a *Büvös vadászból*. *Szerény Zoltán* növendékei a *Pillangó kisasszonyt* kedvesen játszották. A prólogot *Moly Margit* elsőbűs növendék fiatalasságának üdőségével és kedvességével mondta el. *Bokros Margit* játszotta a címszerepet, meglepő készségűt ért el az a bájos megjelenés, igazán színpadra termett, fiatal lény. *Jung Róza*, *Szigeti Endre*, *Tóth Aranka*, *Kiss Árpád*, *Vitéz Róbert* s *Helta Hugó* látták el a többi szerepét. *A Tíz leány és egy férj* című egyfelvonásos operettben az említett növendékeknek kívül *Vitéz Róbert* mutatkozott be sikerrel, kész komikus ez a fiatalember, meleg kedélyű, értelmes színész. *Csatai Janka* kedves és eredeti tehetség. *Vághy Hani* ügyesen mozog. A többiek: *Schüller Adél*, *Teleki Anna*, *Bellini Lóla*, *Balla Etelka*, *Kreuzel Ilona* és *Malleck Margit* jól illeszkedtek az együttesbe. A közönség jóakaró tüsszel buzdította a növendékeket, akik illo szerénységgel mestereikre hártották a vizsgálati előadás sikerét.

(H-u.)

**** Yvette Guilbert a Vígsszínházban.** Yvette Guilbert jövő hétfőn, 27-én kezdi meg három esteire tervezett vendég szereplését a Vígsszínházban. A vendég szereplés nemcsak arra nyújt alkalmat a közönségnek, hogy ismét hallgathassa a világhírű dalénekesnőt, aki a maga előadási modorával iskolát teremtett, de egyáltalán megismerkedik az *Antoine*-színház néhány jeles tagjával, valamint a montmartrei énekesek több kitűnőségével. A közreműködők ily csoportosulásának megfelelően oszlik meg a műsor is. Helyet talál benne a cabaret-irodalom termékeinek java, továbbá a *Theatre Libre* egyfelvonásosai közül a legsikerültebbek. A budapesti közönség számára a maga egészében új dolog a műsor, amely a három estét mindegyikén más-más lesz. Yvette Guilbert jelenleg a bécsi *Theater an der Wien* vendég szerepel óriási sikerrel. Budapesti fellépése iránt szintén igen nagy érdeklődés mutatkozik. A Vígsszínház igazgatósága gondoskodik arról, hogy a francia szövegek magyar fordításban is kerüljenek a közönség kezei közé, hogy a francián nem tudók is teljesen megérthessék az előadást.

**** Hírek a Népszínházból.** A Népszínházban most *Agai Adólf* és *Almási Tihamér* *Egy görbe nap* című darabjából folynak a próbák. Az újdonság bemutatójának az idejét, az *Ádám és Éva* nagy sikerére való tekintettel, az igazgatóság még nem határozta meg. — A Népszínház nagy népszerűségnek örvendő új operettje, *Ádám és Éva*, tegnap is teljesen zsutolt ház előtt került színre. A holnaputáni, csütörtöki előadáson *Ádám* szerepét a gyönyörű Szirmai helyett *Baskó* fogja játszani és énekelni, *Éva*-Erette szerepét, mint mindig, *Küry Klára*, *Asmádit Harmath* Ilona, *Cynthiai Bojár* Teruska, *Luioferit Németh* és *Adramalekét Kovács* játssza. — Holnap, szerdán *Béldi Izor* és *Fejér Jenő* nagy operettje, a *Katalin* kerül ismét színre a Népszínházban, ezuttal 42-edszer. Legutóbbi előadása a múlt hét szerdáján volt. Katalin

óárnó szerepét *Hegyi Aranka*, *Germain* hadnagyot *Küry Klára*, *Anicót Bojár* Teruska játssza s a második felvonásbeli orosz magántáncot *Kápolnai Irén* adja elő.

**** Arany-est az Urántában.** Az *Uránia* tudományos színház irodalmi estéinek iolytatásaképpen ma este *Arany-est* rendezett. Kiváló művésznöknök, *Tordai-Grail Erzi*, aki az idén is több hónapot töltött a külföldön nagy költőink ismertetésével, új diadalt szerzett ma recitátorai babéraihoz. Abból indult ki, hogy *Toldi* írójáról még élő kortársaitól igyekezett képet nyerni, hogy közvetlenebb legyen. Kezdi ezután a költő életrajzát jellemeli, kedélyt megrajzolni költőményeiből. Egy-két szóval jellemzi páratlan egyszerűségét, humorát, melábus ábrándjait s rögtön utána a költő műveinek idézetéből művészi interpretálással magunk konstataitjuk a jellemzés igazságát. *Grail Erzi* urnó a kétórás előadás folyamán valóságilag végigfuttatja az érzelmeik és művészi kifejezések egész skáláját. Volt gyöngéd, amit a *Fiamhoz* című költemény jelez ki, volt megrázt és kedves, amilyen az *Epilógus*, volt humoros, amilyen a *Bolond Istók*, volt panaszkodó, amilyen a *Visszatéknítés*. Volt gyúnos, amilyen a *Kozmopolita költészet* és *Vojtna levele* és siralta a hazát *A dalnok bujában* és *Rachel siralmaiban*. Megrázó volt kivált az, amit *Rachel siralmaiban* mutatott a kiváló művésznő, sirt, könnyörgött, fenygetett és jajveszékelt, mintba *Belethem* leányai mind előttünk jajgattak volna. Előadása második részében kerültek sorra *Arany* jobb jelenei. *Toldiból* meglepő plasztikával szavaltá el azt a részt, mikor *Miklós* a *Bencétől* kapott pénzen nagyot mulat a csárdában. Legbrillánsabb volt mégis a finale, e baladák interpretálása. Mindössze csak *Szilágyi Erzsébetet*, *Agnes asszonyt* és a *Tetemhermet* szavaltá el, az anyai szeretet apoteozisát, a lelkiismeret furdalásának és a leánysszélynek nagy tragédiáját. Majd minden szavaltai szám után lelkesen tört ki a taps és az előkelő közönség, amely a színházat egészen megtöltötte, mindvégig nemes élvezetet talált a művésznő előadásában.

**** Dirokens Annie.** A bécsiek dédelgetett operettprimadonnájának, *Dirckens Annie*, aki összevezett Bécs összes színházainak igazgatójával és azóta külföldi színpadokon aratja sikereit, ma a *Somossy Orfeumban* vendégszerepelt. A művésznő, akit két év előtt a Magyar Színház akart szerződtetni, ma avval kedveskedett nagy hallgatóságának, hogy két magyar dalt énekel, pompás kiejtéssel. Gyönyörűen csengő hangját, művészi előadását zajos tetszés kísérte. Néhány operett részletet is énekel nagy sikerrel. Az Orfeum természetesen szufolásig tömve volt közönséggel, amely különösen a magyar dalok előadása után lelkes ovációkban részesítette a művésznőt.

**** Fífne.** A Magyar Színház zongoratermében és színpadán nagy szorgalommal folynak a próbák a legközelebbi újdonságból. *Schwimmer* és *Mérei* operette-jéből, a *Fífne*ből. *Schwimmernek* nem ez az első munkája. *Tugendächter* című operette-je — amelyet magyar nyelven néhány évvel ezelőtt a budai szinkrónben is és a vidéki nagyobb színpadok mindegyikén előadták — ma is egyik legnépszerűbb műsordarabja a német színpadoknak; ez az operett *Turumba* és *Milánóba* is eljutott. A Magyar Színház agilitásának köszönhető csak, hogy a fiatal szerző ez új darabja először magyar színpadon kerül színre, mert a *Fífne*, amelynek német átdolgozását is szintén maga *Schwimmer* készítette, *Ferenccy*, a berlini *Centraltheater* igazgatója már előbb megszerezte előadásra s a jövő hó folyamán színre is hozza. A bemutató iránt nagy az érdeklődés.

**** Hangverseny a Telefon Hírmondóban.** A Telefon Hírmondó ma este előzetőinek szórakoztatására házi hangversenyt rendez. A hangverseny, mely fél 9 órakor veszi kezdetét, közreműködnek: *Gross Adél*, *Leopold Franciska* és *Szerdahelyi Józsa* urnók, *Csillag Imre*, *Odry Zsard* és *Ney Bernát* urak. A hangverseny után 10 óráig az est folyamán érkezett újdonságait olvastatja fel a beszélőjság, majd még 11 óráig cigányzene átvezetést hallhat a kagylókon keresztül, melyet az *Elite-* és *Emke-kávéház*ból közvetít a Telefon Hírmondó.

MŰVÉSZET.

Erzsébet királyné emlékszóbra. Erzsébet királyné emlékszóbrára hirdetett pályázat holnap, szerdán este hat órakor jár le. A pályaműveket, a mintákat, tervrajzokat, a költségvetést és a jelígs levelet a városligeti Múcsarnokban kell benyújtani, ahol a végrehajtó-bizottság tagjai közt *Ráth György* főrendiházi tag elnök, *Berzeviczy Albert* és *Hausmann* Alajos veszik át a pályamunkákat. A mai nap folyamán már hat pályamű beérkezett és a holnap határidőig még vagy tízet várnak. A mintákat a pályázó művészek maguk állítják föl és az elrendezés után nyomban lepellet borítják le. A szobrok elhelyezésére a Múcsarnokban a félkör alakú szobortermen és még két más nagyterem szolgál. E termeket a holnap napról kezdve elzárják és csak február nyolcadikán nyitják meg újra, amikor a zsüri megkezdí működését. A bíráló-bizottság működése alkalmasint három-négy napot vesz igénybe s a pályázat eredményét minden valószínűség szerint február tizenkettődikén kihirdetik. Az eredmény publikálása után a pályaműveket közszemlére állítják s a közönség az érdekes terveket fogyn megtekintheti.

□ **Fesztly-kiállítás a Múcsarnokban.** *Fesztly* Árpádnak a külföldön rendkívüli sikert aratot trip-tikonja, mely *Krisztus* temetését ábrázolja, Berlinből,

hol legutóbb volt kiállítva, ma megérkezett Budapestre. A tizenhárom méter széles és öt méter magas óriási festmény a városligeti Múcsarnokban lesz látható, melynek első nagyteremben éppen most folyik a felállítás *Fesztly* Árpád felügyelete alatt. A sajtó képviselői és a meghívott vendégek január 25-én, szombaton délután 2—7-ig nézhetik meg a képet, melyet vásárnaptól kezdve megtekinthet a nagyközönség is belépő-díj mellett. *Fesztly* műve iránt ugy a művészek közt, mint a közönség körében igen nagy az érdeklődés.

□ **Szombathely város Kupal-közkutja.** Szombathely városa hatszáz koronás pályadíjat tűzött ki a *Horváth Boldizsár*-térre felállítandó Kupal-közkut tervére. Erre a pályázatra két tervezet érkezett be az országos iparművészeti muzeumhoz és a zsüri tegnap döntött a sorsuk fölött. A zsüri tagjai voltak: *Ethen* Gyula szombathelyi polgármester elnök, *Förk Ernő* építész, *Márkus József* főpolgármester, *Radisics Jenő* miniszteri tanácsos, az iparművészeti muzeum igazgatója, *Tóth István* és *Mátray Lajos* szobrászok. A bizottság a pályadíjat egyhangulag a *Szigonyvő* jelígsű pályamunkának ítélte oda, amelyet *Szily Károly* moóri szobrász készített. Ennek a tervetve alapján építik meg a közkutat némi változtatással. A két pályamunka holnapról fogva tíz napig látható az álló-tüi iparművészeti palotában.

□ **Az aradi ereklje-muzeum tervpályázata.** Az aradi Kölcsey-egyesület a múlt év tavaszán pályázatot írt ki az Aradon emelendő ereklje-muzeum és a vele kapcsolatos, a tizenhárom vértanu emlékének szentelt pantheon tervére. Nagy érdeklődést keltett ez a pályázat a szakkörökben és a művészet iránt érdeklődő közönség körében. A Kölcsey-egyesület szakvélemény meghallgatása végett felküdötte a tervet a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet*be, ahol azok hétfő óta láthatók. Öröndetes jelenség, hogy a magyar nemzeti irány ebben a pályázatban is lényesen megállta helyét. A pályamunkákról általában annyit mondhatunk, hogy besületes, szorgalmas munka gyümölese valamennyi. Kiválik közülök négy-öt, de nagy örömmel látjuk, hogy a legjobbak éppen azok, melyekben a művészek magyarul gondolkodva, magyarul érezve, magyarul formákkal igyekeztek ezt a par excellence magyar feladatot megoldani. Első sorban említjük a *Pantheon* jelígsű tervet, mely ugy alaprajzában világos és célszerű elrendezés, mint architektúrájának monumentális, festői és magyaros hatásával fölötte áll a többinek. Kiváló művészi munka. A *Hasadért* hasonló alaprajzú bír s homlokzatában is ugyanaz a magyaros törekvés érvényesül, érdekes művészi hatással. Festői benyomásával méltán feltűnik a *Tizenhárom oszlop*. Homlokzata határozottan nagy művészi tudásra vall, csak kár, hogy részleteiben kissé excentrikus. Érdekes a szabadon álló pantheon a hozzá vezető nagy lépcsővel. Kifogásolni csak azt tudjuk, hogy szakgatót alaprajza túságosan mesterkéltnék látszik. A *Tizenhárom* jelígsűnek középkori jellegű, érdekes homlokzata van, közepén kupola. Három udvara van s alaprajzában éppen ez az elaprózása sokat von le a munka monumentális hatásából. A többi munka közös vonása általában az, hogy udvarok vagy leföldött csarnokok által az alapeleendezést bonyolulttá tették s az épületet sok tekintetben megdrágitották. Egyébként a tervek között igen sok szorgalmas és jó munkát találunk, de vagy alaprajzi megoldásukban, vagy művészi kiképzésükben nem sikerült a tervezőknek az épület jellegének és rendeltetésének megfelelő megoldást megtalálni.

□ **Iskolai fellépek.** A képzőművészeti tanács ma délelőtt tartott ülésén bírálta meg az iskolai fallépekre beérkezett pályaműveket. Az eredményt fölterjesztik a közoktatásügyi miniszterhez és csak ezután hozzák nyilvánosságra. A képeket a holnap napról kezdve az iparművészeti muzeumban kiállítják és azok a muzeum rendes nyitási napjain tekinthetők meg.

FARSANG.

□ **Piros álarcosbál.** A február 3-án az Operaházban tartandó piros álarcosbál hűgybizottsága ma ülést tartott, amelyen jelen voltak: gróf *Bathányi* Lajos, gróf *Keglevich* István, gróf *Andrássy* Gézáno elnökök, dr. *Tauszk* Ferenc titkár, *Elek Pál*, báró *Harkányi* Frigyes, *Benczár* Gyula, báró *Reay* Gyuláné, gróf *Bathányi* Lajosné, báró *Harkányi* Jánosné, gróf *Almásy* Györgyné, *Stefani* Lajosné, *Eltischer* Józsefné, *Ménich* Aurélné, *Daniel* Gáborné, *Korányi* Frigyesné, *Korányi* Sándorné, *Benczár* Gyuláné, *Weiss* Bertholdné, *Basch* Gyuláné s még igen számosan, ugy hogy az Almásy-palota tágas termei alig voltak képesek a megjelenteket befogadni. A hűgybizottság a bál estéjéig permanenciában marad; mindannyian kötelezték magukat, hogy piros színben — melynek minden árnyalata meg van engedve —

fognak megjelenni; sőt az urak közül is többen megígérték, hogy piros irakkban jelennek meg. A *Tüdőbeteg-Szanatórium-Egyesület* e mulatsága iránt máris oly nagy az érdeklődés, hogy a páholyok nagyrészt mindjárt az első napon lefogták. A hölgybizottság érintkezésbe lépett a nagyobb divatüzletekkel, melyek a leggyorsabb idő alatt fix áron szállítanak vörös jelmezeket.

(**Mulatság.** A Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete február 8-án este 9 órakor az Eszterházy-utóban levő palotája dísztermében táncmulatságot rendez. — A Könyvnyomdások Szakköre január 25-én a budapesti katolikus kör dísztermében farsangi táncmulatságot rendez. A mulatság fél kilenckor kezdődik. — A Gans-gyári Tisztviselők Labdarúgó Egyesülete február 1-én a Tisztviselőtelepi Kaszinó helyiségeiben bázi-estét rendez. A mulatság hangversenyyel van egybekötve, amely fél kilenckor kezdődik.

EGYESÜLETEK.

(A Nőtisztviselők Országos Egyesülete) e hó 12-iki választmányi ülésének tárgyai között érdekes adata volt az állásközvetítési osztálynak, mely többek között egy svájci állás betöltéséről tett jelentést. Egy ottani cég ugyanis, amelynek Magyarországra nagy üzemeltetési vannak itteni ügylelei kényelmére magyar levelezőt kívánt alkalmazni s egy megfelelő erő ajánlásáért a Nőtisztviselők Országos Egyesületéhez fordult. Az egyesület tagjai közül ajánlott egyet, ki már január 1-je óta tényleg Svájcban ír magyar kereskedelmi leveleket. Utóbbi időben a vidéken is sürűn keresték az egylet által tisztviselőket. Az ülésen továbbá bejelentették, hogy *Deutsch Ignác* és *Fiai* cég száz korona alapítvánnyal belépett az egyletbe.

Nyilttér.

TROPON a gy. norbajosok legjobb tápláléka.

A gyöngései érzést, mely a rossz emésztésüknél, a táplálék tökéletes feldolgozása következtében föllép, a Tropon hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngébb gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemészteni egyáltalán nem képes, hogy szervezettiknek mindnapon annyi fehérjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

(Az e rovat alatt közöltéknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

SPORT.

Magyar Foxterrier- és Taeskö-klub Budapest. A magyarországi foxterrier- és taeskö-tenyésztők és kedvelők ma este szép számban jöttek össze a képviselőház elsőemeleti dísztermében s *Perczel Dezső* v. b. t. elnöke alatt tilést tartottak, melyen megalakították a Magyar Foxterrier- és Taeskö-Klubot. Az alakuló ülésen az Országos Magyar Őrtenyésztő Egyesület is képviseltette magát. *Perczel Dezső* elnök megnyitójában elmondta a létesítendő klub célját melynek célja a foxterrierek és taeskök tiszta tenyésztésének előmozdításában foglalható össze. Az alapszabályokat az értekezlet elfogadta és azok végleges szövegezésére báró *Born Frigyes* elnöke alatt bizottságot küldtek ki. Majd a tisztikart választották meg. Elnök lett *Perczel Dezső*. Az első alelnöki tisztelet még véglegesen nem töltötték be, de erre gróf *Széchenyi Aladár* óhajta megnyerni a klub. Második alelnök báró *Born Frigyes*. Titkár *Prinz Gyula*. Pénztáros *König György*. A választmány tagjai lettek: *Lónyay Géza*, *Hosway Lajos* Károly, *Mándy Béla*, *Parthay Géza*, *Wirkler János* és *Kerpely Béla* lovag. A tagsági díjat rendes tagoknak évi 25 koronában, kültagoknak évi 8 koronában állapították meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A rágalom. Legveszedelmesebb fajtája a rágalomnak az, mely való tényeket használ a rágalmazás alapjául. Ezt osekelték *Huszár József* és *Kármán Sándor* tiszdelátogató, mikor azt híresztelték *Rosenzweig Mórról*, hogy az különböző bűncselekedetekért Bécsben börtönt szenvedett. A vádcság ebben csak az, hogy *Rosenzweig Mór* ellen 1879-ben egy bünyűgy vizsgálat folyt, mely azonban büntetőjogi tényállás hiányában be lett szüntetve. Ellenben igaz az is, hogy 1898-ban egy *Rosenzweig Mór* nevű egyént Bécsben elítéltek betéréses tolvajlásért, de az, mint a Bécsből elhozott bünyűgy iratokból kiderült, nem a budapesti *Rosenzweig Mór* volt. Az ártatlanul meghurcolt *Rosenzweig* fenytető feljelentést tett *Huszár*

és *Kármán* ellen. Az ügyet ma tárgyalta Székács albiró s mindenek előtt konstataa a bécsi bünyűgyi iratokból, hogy a budapesti *Rosenzweig Mór* soha büntetve nem volt, s a bécsben elítélt *Rosenzweig Mór* csak névrökona volt a panaszosnak. Ezek után a járásbiró megállapította *Huszár* és *Kármán* ellen a becsületsértés vétségét, s *Huszár József* 400, *Kármán Sándor* 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Kötelezte őket egyuttal, hogy a marasztali ítéletet a megjelölt újságban közzétegyék. Az ítélet ellen, mely *Rosenzweig Mór*nak teljes elégtételt szolgáltatott a vádlottak felebbeztek.

§§ **Jogos önvédelem.** A budapesti ügyészség magas jogi intelligenciájának egy újabb és a melletti igen érdekes jelenségeről adunk számot. Az eset, amelynél az ügyészség liberális fellogása megnyilatkozott a következő: Két részeg kocsislegény ének idején felzörgette álmából *Frankl Sámuel* rózsán-utcai fuvarost, s fenyegették, hogy agyonütik, ha rögtön ajtót nem nyit nekik. *Frankl* pisztolyt ragadott, s kiszólt a legényeknek, hogy kótródnak el a lakásától, különben rájuk süti a fegyvert. Az egyik el is somfordált, a másik ellenben, névszerint *Antal János*, fölkapaszkodott az ablakra, s úgy akart bejutni a fuvaroshoz. Ebben a pillanatban lövés dördült el a szobában, s *Antal János* halva rogyott le a kövezetre. *Frankl* ellen szándékos emberölésért vizsgálatot indítottak. Ennek során a védője, dr. *Gonda Dezső* azt vitatta, hogy önvédelemből lötte agyon a kocsislegényt. Hivatkozott arra, hogy a családi tüzhelye s a család biztonságának a védelmére való jogosultság a magyar jogszolgáltatásnak egyik világosan kiejtett elve, amelyet még az ily súlyos esetben sem kell ítélet alá vinni. Az ügyészség elfogadta a védő álláspontját, s a nyomozást *Frankl* ellen megszüntette.

§§ **A munkálatlanok tüntetése.** A munkálatlanok december huszonegyedikén nagy tüntető körmenetet rendeztek, mely alkalommal a Teréz- és Erzsébet-köruton majdnem valamennyi kirakatot beverték. A rendőrség a zavargók közül többeket letartóztatott, de magánosok elien való erőszakért csak ketőt állított a büntető törvényszék elé. A két bűnös *Gergő János* és *Finna Sámuel* mindkettőt lakatoslegény. A rendőrök állítólag tetten érték őket, amint a *Stancsu-kávéház* meg a *Forster* Jenő kirakatát beverték. A vádlottak, akik ma állottak törvényt, konokul tagadtak. A törvényszék dr. *Schulhof Géza* védőbeszédének a meghallgatása után *Gergőt* ömlentette, ellenben *Finna Sámuel* egy hónapra fogházra ítélte.

TÁVIRATOK.

München, január 21. *Selenka* egyetemi tanár az éjjel meghalt.

Erisztántia, január 21. Az Odelsting elfogadott egy törvényjavaslatot, mely szerint a nők bírói állásokra bocsátatnak.

A francia külügyi vita.

Páris, január 21. A kamara ma délelőtt tartott ülésén folytatta a külügyminisztérium költségvetésének tárgyalását.

Boni de Castellane felvilágosítást kér a kormánytól külügyi politikájáról és rosszalja a kormányának *Khinában* követelt politikáját.

Destournelles elismeréssel nyilatkozik a diplomáciáról, amely fenn tudja tartani Európa békéjét, de abszurdnak mondja Európa közgazdasági politikáját. Elítéli a világpolitikát, amely szaporítja az összeütközések lehetőségét. A francia diplomácia szerepe nehéz ugyan, de ha már Franciaország nem is lehet egész Európa ügyvédje, legalább a világpolitika és az imperializmus ellen kell állást foglalnia.

Guilbert felvilágosítást kér a külügyminisztériumtól egy olasz újságíróval folytatott beszélgetéséről.

Delcassé külügyminiszter azonnal kijelenti, hogy elvállalja a felelősséget mindazért, amit mondott, de nem azért, amit mondatk vele.

Guilbert kéri a minisztert, hogy egészítse ki a cáfolatát s annak a reményének ad kifejezést, hogy az 1899-ben elkövetett politikai tévedések nem fognak ismétlődni.

Delcassé külügyminiszter mindenekelőtt emlékeztet a kínai jegyzőkönyv aláírására. Az eredmény tisztességes Franciaországra nézve, mely értett hozzá, hogy a hatalmakban bizalmat keltsen és azokat minden pontra nézve egyetértésre hozza. Pozícióját a világban — ugymond a miniszter — kielégítő. Nevezetesen Törökországban semmiben sem áll az mögötte más hatalmakénak. A mitleni demonstrációknak az volt a célja, hogy meelőzött érdekeinket védelmezzük. Minden követelésünkre nézve ki lettünk elgítve, a nélkül, hogy mások jogaiba nyulunk volna. A francia-olasz kereskedelmi egyezmény és az afrikai konvenció megváltoztatták Franciaország és Olaszország viszonyának lényegét. Ez a

viszony igen barátságossá vált és a touloni fényes manifesztációhoz vezetett, mely a már tulsoká tartott félreértések bejezéseként üdvözöltetett. (Tetszés.) Ami az Orszországgal fennálló szövetséget illeti, az senkit sem fenyeget, de alkalmas arra, hogy minden fenyegetést semmivé tegyen. (Tetszés.) A kormány a parlament bölcsességének köszönhető, hogy mindezeket az eredményeket elérhette.

A miniszter kívánságára a kamara 341 szavattal 206 ellenében helyreállítja a vatikáni nagykövetség tisztelet, melyet a bizottság törölt.

Az ülés ezután véget ért.

Páris, január 21. A külügyminisztérium költségvetésének tárgyalása során heves szóváltás támadt *Destournelles* és *Lasies* közt, amelynek valószínűleg párbaj lesz a következménye.

Mikor ugyanis *Destournelles* arról beszélt, hogy Franciaország viszonya az európai hatalmak irányában lényegesen javult *Lasies* közbekiáltott:

— Különösen szívélyes lett a viszonyunk a monokli jejelelemmel!

Destournelles: Igazán nem fogom magam témában zavartatni a nacionalizmusnak *Capitano Fracassaié* kórikus hőse által!

Lasies: Nem szavakkal, hanem tettel fogok önnök válaszolni!

Ülés után *Lasies* elküldötte megbízottait *Destournelles*hez, aki szintén megnevezte segédeit.

Möller beszéde.

Berlin, január 21. Az ipar előmozdítására alakult egyesületben *Möller*-kereskedelmi miniszter tegnap beszédet mondott, melyben egyebek közt így szólott:

Csak akkor tuthatunk kereskedelmi szerződésekhöz, ha mi is tudunk valamit adni. Gazdasági viszonyainkat csak hosszú lejaratú szerződések kötésével biztosíthatjuk és nem mehetünk üres kézzel elé az állam elé, amelytől valamit kívánunk. Ez idő szerint a harc a vámtarifák körül igen súlyos és kemény, talán még elkeseredettebben és a tényleges viszonyok léreismerésével fogják folytatni. Nekünk azonban megegyezéshez kell jutnunk, mely évekre biztonságot nyújt nekünk. A mostani politikai és gazdasági helyzet igen elszomorító. A miniszter azután vázolja az 1857., 1873. és 1891. évek válságainak okait és leolajását és így folytatja: A többség vonatkozó viszonyokat sok részről tévesen ítéli meg. A többség ellen elszorított jenn, mely annak korlátozására és lebilincselésére vezetett és súlyos kárt okozott neki. Ha a többség továbbra is enged ily gyűlölködő áramlatoknak, nem leszünk képesek változást előidézni gazdasági helyzetünkben.

Lengyelek és poroszok.

Lemberg, január 21. Az 1863. évi felkelés kitörésének évfordulója alkalmából itt ma nagy tüntetés volt. Több száz lönyi tömeg, egyetemi hallgatók, gimnazisták és munkások hazafas és forradalmi dalokat énekelve, a német konzulátus elé vonultak. A rendőrség és egy csapat lovasság szétszórta a sokaságot. Éjszakára megint tüntetés készül s azért az utcaikat katonaság szállotta meg.

Lemberg, január 21. Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy Poroszországban feladott leveleket az itteni címzetek ezzel a megjegyzéssel küldték vissza: — Nem fogadjuk el a wrescheni gyermekinkzások miatt!

A német hatóságok panasza következtében a galiciai postahivatalok most az azt az utasítást kapták, hogy a címzetek részéről ily módon visszautasított leveleket mind a lengermi postagazgatásnak szolgáltassák be, mely a leveleket meg fogja semmisíteni.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 21. (Terménytársaság.) (Zárlat.) *Gyapot*: New Yorkban helyben 8 1/2 (8 1/2), Jan-*ra* 7.97 (7.97). *Aprília* 8.12 (8.12). *New-Orleansban* helyben 7.75 (7.75). — *Petroleum*: *Stand white* New Yorkban 7.20 (7.20). *Stand white* *Philadelphianban* 7.15 (7.15). *Rafinéd* in *Cases* 8.30 (8.30). *Credit* *Balances* at *Oil City* 1.15 (1.15). — *Zsír*: *Western steam* 9.77 (9.77). *Rohe* és *Brothers* 9.95 (10.10). — *Tengeri* irányzata szilárd. *Január* 68.7/8 (68.—) *Május* 68.7/8 (68.—). — *Julius* 68.7/8 (67.7/8). *Busa* irányzata szilárd. *Piros* *oszi* helyben 88.7/8 (87.7/8). *Január* — (—). — *Március* 88.7/8 (85.7/8). *Május* 85.7/8 (84.7/8). *Julius* 85.7/8 (85.7/8). *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.— (1.—). — *Kávé*: *fair* 180 7. sz. 6.— (6.—). *Jan-*ra** 5.65 (5.55). *Aprília* 5.85 (5.75). — *Liszt*: *Spring* *Wheat* *clears* 2.90 (2.90). — *Cukor*: 2.7/8 (2.7/8). — *Őr*: 24.25 (23.87). — *Réz*: 11.— (11.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, jan. 21. (Terménytársaság.) (Zárlat.) *Busa* irányzata szilárd. *Január* 76.7/8 (75.7/8). *Május* 79.7/8 (79.7/8). — *Tengeri* irányzata szilárd. *Január* 61.— (61.7/8). — *Zsír*: *Január* 9.42 (9.36). — *Május* 9.60 (9.65). — *Szalonna* *short* *clear* 8.55 (8.90). — *Sertésus*: *január* 16.45 (16.57). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFELEK

Az utcáról.

Az utcán vontatott, halk menetben Szomorú gyógyszerkísérő közeleg. Úr és szegény tarka egyvelegben. Papok és minisztráns-gyermekök.

S az utban szőke fucska játszik A csillógó aranyhomokon, Palotákat épít — s fürteivel Enyelg a tavaszi fuvalom.

És mindenki némán, álmódozva Gyermekjátékait figyeli, Okos szemét egy-egy pillanatra Csodálkozva ő is fölveti.

... Aztán tovább megy a gyógyszerét Szomorú ösvényén csendesen, S a szőke fucska tovább épít A csillógó homokfövényen. . . .

Veszeli Károly.

Az igazi Robinson.

Budapest, január 20.

Robinson Crusoeval, a gyermekirodalom a remekével foglalkozik a bécsi *Illustrirte Rundschau* egyik múlt számában, melyet az tesz érdekessé, hogy rámutat benne a világszerte ismert mű eredetére, bemutatván Robinson prototípusát, melyről *Defoe* a maga alakját vette. A Csendes Óceánban, Chilétől 565 kilométernyi távolságban fekszik Robinson szigete, melynek neve *Juan-Fernandez* vagy *Mas-a-tierra*. E szigetnek ma már kevés jelentősége van, de valamikor e kis földdarab nagyon fontos volt az angolokra nézve, kiknek ez a XVII. században egyik fő kikötőhelyük volt. E szigeten 1704-ben két hajó kötött ki, melyeknek *Buenos-Ayres*be kellett volna menniök, hogy egy gazdagodó megrakott spanyol hajórajt, mely Mexikóba készült: megtámadjanak. Ezen expedíció vezetője az akkor híres tengerész, *Dampier* volt. A hajók egyikének *Stradling* kapitány volt a parancsnoka. Nyers, bárdolatlan ember, aki egy alkalommal tisztjeinek egyikével konfliktusba keveredett és hogy gyűlölt ellenfelétől megszabaduljon, kitepte a szigetre, arra az — emberektől nem lakott egészen elhagyatott helyre — és sorsára bízta.

Ez a tiszt *Selkirk* Sándor volt. Élőképe Robinsonnak, kinek viszontagságos életét, kalandjait és szenvedéseit *Defoe* Dániel, a költő ismertette meg a világgal. *Selkirk* 1676-ban született Skócia *Carpo* nevű városában; már gyermekkorában szilaj, kalandra-vágós, zabolatlan természetű volt. A tenger mellett nőtt fel s egyre bujta a hajók legénységét, akik abban az időben nagyon durva, műveletlen emberek voltak. A tisztakar sem volt különb; hi-

szon nagyrésztük tengeri kalózkoból került ki. Ilyen társaság, ilyen érinkezés nem a legjobb hatással lehetett a fiatal gyermek fogékony lelkére. A hajós nép között mindennapos volt a lázadás, a harc; az erősebb győzött, az bitorolta a jogot. Ilyen veszélyes viszonyok között *Selkirk* helyzete, amint elhagyatva találta magát a pusztá szigeten, nem is lehetett a legrosszabb, mert hiszen a hajón jobban ki volt téve élete a veszélynek, mint a magány e helyén. Ezen kitévés által kikérülte társainak szomorú sorsát, akik — hajótörést szenvedve — elértek ugyan a partot, de spanyol fogságba estek.

Selkirk tehát élte szomorú magányában napjait, megfosztva a szabadulást minden reményétől s hábár kezdetben kélt volt a kétségbeeséshez, mégis megadta magát sorsának s bátran, kitartóan küzdött a létért. Az élet ösztöne megerősítte erőit. Mikor kitérték a szigetre, kapott néhány ruhát, főzőeszközt, kést, baltát, egy legyvert és kevés lőszert, sőt még néhány tengerész-hangszert is. Mig ezekkel rendelkezett, csak kúrható volt a helyzete. De az idő vasigra lassankint mindent megemészt. Mikor már mindenből kikopott, akkor kezdődött csak a keserves helyzete. Mig puszkaporra volt, lőt magának kecskét, ami bőven volt a szigeten. Az eső és szélviharok arra késztették, hogy valami menedékhelyet készítsen magának. Így épített két kunyhót, amelyekkel náddal és kecskebőrrel takart be. Tízet úgy készített, mint sok helyen a vadak: két fának egymáshoz dörzsölésével. Répa és kecskehús képezte kezdetben táplálékát, de később dús növényvilágot is talált. Az élete tehát biztosítva volt, az éhhaláltól nem kellett tartania, de ételében ezt az örökös egyformaságot mégis megunhatta.

Ebben a szomorú egyedüllétben eltöltött 4 keserves évet. Ottlétének utolsó évében, 1708-ban történt, hogy *Dampier* egy újabb expedíciója *Fernandez*hez közel kikötött. Ez volt április 30-án. Másnap reggel megpillantott a sziget partján egy embert, aki egy fehér zászlóformát feltűnően lobogtatott. Maga az ember elhanyagolt külsejű, hosszú hajú, hosszú szakállal alak volt. Egész testét, fejét kecskebőr takarta. *Selkirk* volt! — Honfitársait nagy örömmel fogadta. Mindjárt bevezette őket otthonába, melyet önmaga teremtet meg magának. Nagyon elcsodálkoztak, mikor ott va ósóság kis gazdaságot találtak, ahol a szeidített kecskék egész talkája legelt. Azután elbeszélte nekik ottlétének egész történetét, ka andjait, élményeit. Egész lénye csodás nyugalmat áruolt el, ami meglepetést okozott. A magány megtörte indulatait. Elbeszélte, hogy naponként kinézett a tengerhez, hátha észrevesz egy hajót. Többször látott is, de nem tudta magát észrevétni. Két ízben spanyol hajók kötöttek ki, de akkor elrejtőzött, hogy észre ne vegyék, mert állította magában, hogy inkább meghal a magányban, sem hogy az ellenséges spanyolok kezébe jusson. Végre elérkezett a már nem remélt idő, amikor bucsút mondhatott a szigetnek. A *The Duke* hajóval tehát

ismét tengerre szállt és otthagyta emlékezetes helyét, amelyen 4 keserves évet, mintegy elevenen eltelve töltött. Néhány évi bolyongás után, 1711. október 2-án visszajutott Angliába, ahol rövid idő múlva az angol tengerésznél ismét alkalmazást nyert. 1728-ban meghalt. Erdekes, hogy halála előtt többször visszavágyott szigetére. *Carpoban* megőrizték legyverét, ruházatát, sőt követ is állítottak emlékének, nemcsak *Carpoban*, de száműzetésének helyén is: a szigeten.

*Selkirk*nek a szigeten való tartózkodását első sorban az körülmény tette híressé és emlékeztetőssé, hogy életének sorsa a tengerészek elbeszélése nyomán eljutott *Defoe* Dániel fülébe, aki azt költői fantáziájával kibővítve, kiszínezve, megírta és ezzel megteremtette életének, de egyáltalán a gyermekirodalomnak legvonzóbb mesterművét: *Robinson Krusót*, melyet a világ minden nyelvén olvasnak.

† A *Hugo Viktor*-szobor dedikálta. Közéleg *Hugo Viktor* születésének századik évfordulója s a költőjére büszke francia nemzet nagyban készülődik nemzeti és nemzetközi ünneppé avatni a költő szellemének diadalát. De bármennyire fogékony legyen is minden francia a *glóár* iránt, azért a kor egyik jellemző vonása, ebben a mozgalomban is érvényesült. *Hugo Viktor* szobrának költségvetése 250.000 frankra rög s ezt az összeget közadakozás útján akarták beszerezni. Az adakozásra invitáló gyűjtőleveket szétrepülték *Lyontól* *Le-Havreig*, mindenfelé, ahol francia szívek dobognak s mire a tengerenyi sok kapacitáló papirus visszakerült a fővárosba, egyezett volt a negyedmilliónak kisebbik fele: száztízezer frank. A készsáztövezezer frank túlságosan nagy terhet rótt volna egy-egy franciára; átlagosan véve majdnem — egy soust. Szász és egynehány lélekszám után egy frankot kellett volna a gyűjtésnek kitenni s ezt a grande-nation nem bírta el. Nem maradt tehát más hátra, mint a nagy költő irodalmi hagyatékának kiadóját megsarcolni a hiányzó összeg 140,000 frank erejéig. Hanem azért a szobormű márványtalapzatán ott fog fényleni a szomorú veszteségmondás: emelte a nemzet.

† Az erkölcsvédő órák. Érdekes adomát mesél el a *Figaro* XVIII. Lajos idejéből. *Guy Delavean* rendőrönök az operabálban keletkező szerelmi szonyokat tüzte ki üdözése céljával s módot eszli ki arra nézve, hogy az itt fejlődő bizalmas ismeretéseket fejlődésük közepette megakassza. Egy nagyon furcsa rendeletet adott ki és hajtott végre a rendőrönökre is. Több ízben megjelent a báteremben s mindannyiszor két közrendőr követte a hatalmas löbököt — létrával. A vigadók nagy csodálkozásában közben a rendőrök egy-egy óra elé támasztván a létrát, felmászta s vagy előre, vagy visszazajították a mutatót. Ennek a többször megismételt eljárásnak utólagosan magyarázatát is adia az erkölcsös

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irtá: SIENKIEWICZ HENRIK.

(144)

— Igen. De külön-külön mentek, mert nagy haragban állanak egymással, amiről majd később mesélek nektek.

Ezalatt beérték a vendégszobába. Szagloba megmelegítettett három kancsó sört, azután ő is letelepedett az asztalhoz *Wolodijovski* és *Longinus* mellé.

— Te még nem is tudod a legújabb jó hírt, *Longinus*? En és *Mihály* megöltük *Bohunt*. A lithván lovag álmétkodva emelkedett fel.

— Lehetséges-e?
— Amilyen igaz, hogy élek.
— Es kettesben öltétek meg?
— Ugy van.

— Ez már csakugyan nagy újság! *Istenem*, *Istenem*! kiáltozott a lithván lovag és tapsolt örmében. Azt mondd, ketten öltétek meg? Hogy eshetett ez?

— Elsőben is én ravasszággal rávettem, hogy kihívott bennünket — érted? Azután *Mihály* megverekedett vele és mondhatom, ugy szétvagdalta, mint a mézsáros egy ékrt, ugy szétvagdalta, mint a szakács egy sült kappant — érted?

— Hát akkor rád már nem is került a sor?
— Nézzé meg az ördög, szólt *Szagloba*. Ugy látszik, eret vágattál magadon és a nagy gyengeség megártott az eszednek. Gondolhatod, hogy halottal nem párbajozhattam, sem a haldoklónak nem adhattam meg a kegyelemdöfést.

— De hiszen azt mondtad, hogy ketten öltétek meg.

Szagloba vállat vont.

— Ezzel az emberrel szemben angyali türe-

lem kell. Mondd csak, *Mihály*, nem hívtok ki *Bohun* mind a kettőnket?

— De igen, szólt *Wolodijovski*.
— Megértetted hát végre?

— Legyen hát igazad, szólt *Longinus*. *Skrzetuski* *Samoses* alatt kereste *Bohunt*, de nem találta.

— *Skrzetuski* kereste őt? — kérde *Wolodijovski*.

— Ugy látszik, előlről kell kezdenem az elbeszélést, ugy, a hogy történt, — szólt *Longinus*. Mi, amint tudjátok, *Samoses*ban maradtunk, ti pedig *Varsoba* mentek. Nem sokáig kellett a kozákokra várakoznunk. Belátatlan tömegekben érkeztek *Lemberg* felől; a város falairól nem lehetett végiglátni a soraink. De a hereg olyan jól gondoskodott *Samoses*ról, hogy a kozákok két esztendeig is ostromolhatták volna. Már azt hittük, hogy nem is kezdenek bele az ostromba, amit ugyancsak sajnáltunk volna, mert bizonyosnak tartottuk a kudarcukat. Meg aztán tatárok is voltak közöttük és én azt reméltem, hogy az Isten végre hozzásegít ahhoz a három fejhez.

— Kérjél csak egyet, de valami jobb fajtát, — vágott közbe *Szagloba*.

— Te csak nem változol meg! A tréfiád még mindig olyan rosszak, mint azelőtt, — szólt a lithván lovag.

— Mi tehát már azt hittük, hogy nem fognak támadni, ők azonban titkon ostromló gépeket építettek. Később megtudtuk, hogy *Chmielnickij*, a támadást ellenezte, de fővezére, *Csarnota* megrohanta és azzal váltota, hogy megijedt és összejátszik a lengyelekkel. *Chmielnickij* kénytelen volt engedni és *Csarnotát* küldte az ostromra. Ami most történt, barátaim, azt el se tudom mondani. Az egész mindenség megtelt füsttel és tűzzel. Először merészen támadtak, betemeték a sánc-árkot és a falakat is megostromolták, de ugy elláttuk őket, hogy nemcsak a falakról, de az ostromló gépekről elmenekültek. Akkor aztán kirontottunk négy ezreddel és lemoszároltuk őket, mint a barmokat.

Wolodijovski tüzebe jött.

— Oh, de sajnálom, hogy nem vehettem részt ebben a kis mulatságban!

— Nekem is hasznomat lehetett volna ott venni, szólt *Szagloba* nagy nyugalommal.

— *Skrzetuski* és *Rogowski* remekeltek, folytatta *Longinus*. Két nemes ellenfél ők! Különösen *Rogowski* nézett görbe szemmel *Skrzetuskira* és bele is köt, ha *Weyher* halálbüntetés terhe alatt meg nem tiltotta volna a párvadiat. Mi először nem is tudtuk megérteni, hogy mi lelte *Rogowski*kat, amíg végre ki nem sült, hogy rokona annak a *Lesnarnak*, akit a hereg, amint emlékezhetek, *Skrzetuski* miatt elkergetett a táborból. Innen eredt *Rogowski*knak nagy haragja a hereg és mi mindnyájunk, de különösen az ezredes ellen és innen eredt az a vetékedés, amely mindkettőjünknek csak dicsőséget szerzett, mert nemes versengésben akarták egymást felülmúlni a nagy tettekben. Ők ketten mindig az első voltak a falakon, a kirohanásoknál, míg végre *Chmielnickij* megunt a hiábavaló ostromot és megkísérelte, hogy városunkat fortélylyal vegye be.

— Nagyon bizott ő kelme mindig ravasszá-gában, — szólt közbe *Szagloba*.

— Valóságos örült és e mellett nagy gazember is, — folytatta *Longinus*. — Azt hitte, hogy *Weyher* német; valószínűleg nem tudott a pomerániai vajdának erről a címéről. Levelet írt hát neki azzal a szándékkal, hogy a starostát, mint jövevény bérenet árulásra bírja. *Weyher* azonban megírta neki, hogy kicsoda ő és hogy a kísérletével nem a helyes címre fordult. Hogy igazi értékét és méltóságát megmutassa, a starosta a levelet valami előkelő nemessel és nem a trombitással akarta elküldeni, a nemesség között azonban nem igen akadt, aki azok közé a vadállatok közé szivesen ment volna. Mások a rangjukra hívatkoztak, így hát én vállalkoztam rá — és halljátok csak, most kezdődik a java.

— Hallgatunk figyelemmel, — szóltak baltársai.

(Folytatása következik.)

rendőrnök. E magyarizat szerint azt akarta elérni az időmutatók előre vagy hátraigazítása által, hogy a légyotokat megzavarja, vagyis hogy a rendezvonusok meghatározott ideét legalább az egyik fél — mulaszsa el. Ilyenformán az érkölosök szolgálatára kényyszerítte Guy Delavean az órákat.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Az ázsó. A pénzüg-miniszter a vámilletékeknek ezüsten történő fizetésénél avagy biztosításánál a törvény értelmében szedendő aranyárkeletpótlókat februárra tisztikenc és fél (19 1/2) százalékban állapította meg.

A Budapesti takarékpénztár és országos zálogközlösön részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésében megállapította az 1901. évi vonatkozó zárszámadást. 410.804.408 01 K. öszvforgalom mellett az 1901. évi december 31-ikével lezart mérleg 790.332.58 K. tiszta nyereséget mutat ki. Az igazgatóság a f. é. február 3-ikára egybehivandó közgyűlésnek javasolnia fogja, hogy a tartalékok kellő ellátása mellett, ugyint tavaly ezuttal is részvényenkint 24 korona osztalék fizetessék. A mérleg számadatai a következők: Vagyon: Pénztárkészlet 899.839.26 K., elhelyezve pénzintézeteknél rövid felmondásra 607.759.24 K., saját értékpapírok 2.352.468.24 K., túrsulati ház 1.300.000 K., váltótárea 5.167.183 K., váltótulzlet 345.144.60 K., adóskók 1.272.426.30 K., kéziláogüzet 7.770.992.02 K., Orsz. közp. hitelszövetkezetek alap. rjegy 400.000 K., leltár 30.000 K., ovadéktértékpapírok 99.617.04 K., tisztviselői nyugdíjalap értékpapirjai 175.009 K., kézi zálogpénztári utalvány biztosítási alap értékpapirjai 200.000 K., összesen 33.783.460 K. Teher: Részvénytőke 0.000.000 K., tartalékalap 1.190.168 K., tisztviselői nyugdíjalap 175.147.65 K., betétek: Takarékpénztári könyvek 6.122.599.24 K., cheque folyó számlára 6.121.637.72 K., pénztárjegyek 336.000 K., együtt 12.480.238 96 K., kézi zálogpénztári utalványok 4.000.000 K., hitelezők 4.928.200 73 K., fel nem vett osztalékok 2.920 K., átmeneti kamatok 66.802.19 K., tiszti ovadékok 99.617.94 K., egyenleg mint nyereség 790.332.58 K., összesen 33.783.426.06 K. Nyereség- és vesztésössze- száma: Tartozik: Kifizetett és tőkésített kamatok takarékbetétek után 187.657.22 K., pénztárjegyek után 16.708.48 K., cheque betétek után 143.826.38 K., kézi zálogpénztári utalványok után 157.222.22 K., együtt 505.409.90 K., tőke-kamatok 50.540.93 K., intézeti ház adója és tennartása 12.271.90 K., tiszti fizetések 138.500.39 K., lakbér és kezei kőtségek 109.456.22 K., teljességbizottság tiszteletdíja 600 K., adó 126.693.73 K., lejárások leltárból 8086 K., kétes követelésekből 22.649.62 K., kézi zálogüzet szervezés és berendezés 40.000 K., együtt 70.866.62 K., nyereségáthozat 1900. évről 23.844.49 K., nyereség 1901-ben 786.478 09 K., együtt 790.332.58 K., összesen 1.806.979.67 K. Követel: nyereségáthozat 1900. évről 23.854.49 K., váltóössze-mutolás kamat 327.369.08 K., ámentes kamat 10.273 K., kamat 513.635.52 K., kézi zálogüzet jövedelme a kötségek levonása után 577.052.45 K., különféle jutalékok és egyéb jövedelmek 284.960.42 K., váltóüzet jövedelme a tőkebetétek kamatainak és kötségek levonása után 10.234 71 K., intézeti házbérjövdelem 59.570 K., összesen 1.803.979.67 K.

A Magyar Jelzálog-Hitelbank 4 százalékot kamatozó és 10 százalék díjjal visszafizetendő közszégi kölcsönöket tervszerű évi sorsolása ez évi február hó 1-én délelőtt 10 órakor lesz a bank helyiségekben.

A Magyar Helyzeti Egységet igazgatósága január 18-án Szohner Károly elnöklet alatt ülést tartott, mel nem dr. Tóvök E. el titkár a közraktárak ügyében kiküldött albizottság jelentését terjesztette elő. Az igazgatóság a jelentést előadta Kovács S. Aladár ügyvezető-igazgató jelentést tesz az országos tartibizottság üléséről s indítványozza, hogy a tartibizottság vizsgálja a az u. díjszabásokat és tegyen u. abb javaslatoakat. Eholly pozsonyi pogármester jelemli, hogy a pozsonyi teli kikötőnek kereskedelmi kikötővé való kiépítése és az átrakási forgalom könnyítése ügyében Pozsony város a kormánytól lépéseket tesz. Kéri hogy az egyesület a hajózás érdekében támogatssa a pozsonyiak törekvését, ami határozatba is ment. A fővárosi vámtarja ügyében összehívott szaktanácskozáshoz Radány Dezős, a D. G. T. 10 elügyelője küldetett ki. A hajócsatorna létesítése érdekében országos értekezletet hív egybe, az előmonkásokban való részvevőre bizottság küldetett ki. Az anyagnak röpiratban való megírásával K. szitnikovitch osztálytanácsost, a Vízutakról emü munka szerzőjét bizták meg.

Uj helyiérdekű vasut. A magyar királyi államvasutak Eger állomásából kiágazólag Felémét, Szarvaskó, Monosbó, Apátialva, Szilvás, Visnyó, Dédes és Nagy-Bárca irányában a magyar királyi államvasutak miskolc-bánrévei vonalának Vadna állomásáig vezetendő gőzmozdonyu helyiérdekű vasutára vonatkozó építési üzletberendezési és engedélyezési feltételek tárgyalását az engedélyt kérőknek és az érdekelteket képviselőinek részvevőivel a napokban tartották meg a kereskedelemügyi magyar királyi miniszterterumban. A tervezett helyiérdekű vasut gazdaságilag művelet termékeny vidéken vonulina keresztűl és azonkívül a vonal mentén gazdag szén- és vasércforrások iordulnak elő amelyeknek kiaknázását az új vasut előreláthatólag rendkívül előmozdítaná. A Borsod-Apátialva levő Kőedény-gyár a vasutnak szintén számbevehető forgalmat biztosítana. A 64 kilométer

hosszu vasutat szabványos nyomtávolsággal tervezik. A kiépített pályán a vonatok óránként negyven kilométer sebességgel fognak közlekedhetni. A helyiérdekű vasut tényleges megépítésére és megfelelő üzleti berendezésére szükséges költségek 6.090.000, vagyis kilométerenként 95.906 koronában állapították meg, amely összegből 317.500 korona forgalmi eszközök beszerzésére, 136.300 korona a osatlakozó állomások átalakítási és kibővítési költségeire, végül 130.000 korona tartalékalapra lesz fordítandó. A vasutnak aránylag magas építési és üzletberendezési költségei a terepviszonyok súlyos természetében lelik indokolásukat. Az egész vonalon ugyanis számos magas töltést és mély bevágást kell létesíteni. Azonkívül a két, egyenként 250 méter hosszú alagutat, 11 állomásnak és a műtárgyaknak valamint a kisajátítás költsége nagyban hozzájárultak a költségek emelkedéséhez. A tényleges építési és üzletberendezési tőke beszerzésére 35% erejű törzsrészvényeket, 65% erejű pedig elsőbbségi részvényeket fogunk kibocsátani. A 2.131.500 koronányi törzsrészvény-tőkéből a tervezők bejelentése szerint mintegy 800.000 korona idezetettnek tekinthető; a még idezetetlen 1.300.000 korona elenyésztésétől előjából állami hozzájárulások engedélyezésével (posta-átalány és külön állami segély címén) kérelmezték.

Kiállítások. A Mária Jozefa főhercegnő védnök-sége alatt álló Kékkereszt Egyesület márciusban és áprilisban a bécsi Gartenbaugesellschaft termeiben ipari kiállítást rendez, mely iránt magyar részről is élénk az érdeklődés. — Párisban áprilisban és májusban hasonló kiállítás lesz, amelyet a francia kereskedelmi miniszter rendez. Mindkét kiállításról az érdeklődőknek készséggel ad felvilágosítást a magyarországi vezérképviseelő, Bondy Miksa (Csengery-utca 76.).

Az Anker élet- és járadékbiztosító-társaságnál (Magyarországi vezérképviselet: Budapest, Desák-tér „Anker-udvar”) 1901. december havában benyújtottak 867 ajánlatot 4.342.918 korona biztosított összegre és kiállítottak 805 kötvényt 4.589.143 korona összegre. A beolyt díjak összege 1.312.962 korona, a kifizetett káróké 228.152 korona. A múlt év hasonló időzak alatt benyújtottak 10.358 ajánlatot 54.209.154 koronára és kiállítottak 9466 kötvényt 47.406.318 koronára. Díjakért beolyt 16.139.381 korona. Kárókért kifizeték 3.004.703 koronát. — A haláleseti biztosításoknál az A osztalékterv szerint a nyereményosztalék az elmúlt évben az évi díj 25%-át tette. A vegyes- és takarékpénztári biztosításnál a B osztalékterv szerint az összes befizetett díjak 3%-át fizették ki nyereményosztalék gyanánt. A társaság vagyona 1900. december 31-ikén 138 millió korona. Biztosítási állomány 505 millió korona. Az eddigi kifizetések összege 232 millió korona.

Fizetéképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéképtelenségeket jelenti: Lang Kálmán kereskedő Tata Sauer Hugó kereskedő Klattau, Sörlei Zsigmond kereskedő Nagy-Kanizsa, Eugusz József kereskedő Zombor, Hochsinger H. és Fiai cég Szombathely, Kollinsky Mihály kereskedő Bécs.

Országos vásár. Hatvanban február 9. és 10-én országos vásár lesz. Az első napon állatvásár, amelyre mindennemű állat szabályoson járhatat felbható, a második napon pedig kirakodó vásár.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 89. — korona. áruban 89.50 korona. Bécsben a kontingentnél készáru 35.40 korona pénzben, 35.50 korona áruban.

Borjövadás. 1902. évi január hó 21-én. (A budapesti marhavásártíri vásár-pénztár részvevőtársaságtól.) Felhajtás Belüldi élő borjú 356 drb, leölt borjú — db, bécsi borjú — db, — db., nővendékmarcha 34 darab, bárány élő 17 darab leölt bárány — darab. Argyezések. — Beüldi élő borjú I. rendű 76—82 l-ig, kivételes 86 — II. rendű 66—47 l-ig, I kilóknint leölt borjú I. r. — l-ig II. r. — l-ig — I-ig, kivét — l. kilóknint levonás nélkül. Rugott borjúkért — l-ig. Növendék marha — l-ig — l-ig I. r. 46—50 l-ig, középmínőségű 40—44 l-ig, alárendelt — l-ig, I kilóknint. Bárány élő 9—10 1/2 k. leölt bárány — k. kivételesen ár — k-ig páronkint — Az irányzat csöndes volt, árcsökkenés 2—3 fillér kilogrammonkint.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál jeölt székes-ővárosi sertés-konsumvásár egyezése 1902. évi január 21-én. Készlet 919 darab. Erkezett 1400 darab. Összesen 2319 darab. Eladott 1300 darab. Maradt 1819 darab. Napi árak: 120—180 kilógramm sulyban 84—90 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 86—92 koronáig, 320—380 kilógramm sulyban 86—92 K.-ig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 86—90 koronáig. Maica — korona. Az irányzat lanyha.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásarcsoznakban ma megtartott sertésvásár bejelentelt 11341 darabot, ebből a vásár elején telhajtottak: 4830 darab fiatal sertést, 6113 darab magyar hizott sertést, — nehéz sertést, összesen 10943 darabot. A hizott sertések iránt élénk kereslet mutatkozott. A fiatal sertések árai rosszabbak voltak, mint a múlt heti vásáron. Jegyzések: kgknt élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű sertés 86—88 fillér, kivételesen 89 filléren, középmínőségű sertés 80—85 fillér, könnyű sertés — fillér, fiatal sertés 72—78 fillér, süldő 68—88 fillér.

A budapesti gabonátözsde.

A kínálat mérsékelte, a vételkedv ygenge volt. Forgalomba került 3000 métermázs buza, néhány fillérrel alacsonyabb áraon.

Rozsban nyugodt volt az irányzat. Más gabonamétekben csekély volt a forgalom. Eladott: Buza. Tiszavideki: 100 mm. 79 k. 9 K. 50 f., 100 mm. 78 k. 9 K. 42 1/2 f., 100 mm. 77-8 k. 9 K. 42 1/2 f. Fehérmegyei: 100 mm. 77 k. 9 K. 85 f. Pestmegyei: 100 mm. 76-8 k. 9 K. 80 f., 200 mm. 76 k. 9 K. 80 f., 100 mm. 76 k. 9 K. 17 1/2 f., 100 mm. 75 k. 9 K. 02 1/2 f., 100 mm. 73 k. 8 K. 60 fillér. Raktáráru: 1700 mm. 76-5 k. 9 K. 22 1/2 f., 400 mm. 73 k. 8 K. 80 f. Mind három hónapra. Rozs: 100 mm. 7 K. 65 f., 100 mm. 7 K. 52 1/2 f., 100 mm. 7 K. 47 1/2 f. Zab: 100 mm. 7 K. 65 f., 100 mm. 7 K. 65 f. Tengeri: 200 mm. 4 K. 85 f. paritás, Budapest, 200 mm. 5 K. — f., paritás, Kőbánya. Tegnap déltáni eladott: Tiszavideki: 150 mm. 79 k. 9 K. 60 f. Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint, — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig	
Tiszavideki	uj	76	9,06	9,20	80	9,46	9,60
"	"	77	9,16	9,30	81	—	—
"	"	78	9,20	9,40	82	—	—
"	"	79	9,25	9,50	83	—	—
Fehérmegyei	"	76	9,00	9,16	80	9,40	9,56
"	"	77	9,06	9,26	81	—	—
"	"	78	9,10	9,30	82	—	—
"	"	79	9,16	9,36	83	—	—
Pestvidéki	"	76	9,06	9,16	80	9,35	9,45
"	"	77	9,05	9,25	81	—	—
"	"	78	9,10	9,30	82	—	—
"	"	79	9,15	9,35	83	—	—
Bánágt	"	76	9,00	9,10	80	—	—
"	"	77	9,05	9,20	81	—	—
"	"	78	9,06	9,26	82	—	—
"	"	79	9,08	9,32	83	—	—
Bácskai	"	76	9,10	9,20	80	—	—
"	"	77	9,16	9,30	81	—	—
"	"	78	9,20	9,40	82	—	—
"	"	79	9,25	9,50	83	—	—

Egyéb gabonamétek	Kilós	Kilogramm ára		
		K.-tól	K.-ig	
Rozs	uj	70-72	7,66	7,66
"	masodrendű	—	7,40	7,66
Arpa	"	—	6,00	6,10
"	takarékny	—	5,40	6,20
"	áruval való	—	4,50	5,00
"	szárításra való	—	4,00	4,50
Zab	"	30-41	7,30	7,60
Tengeri	ó	—	0,00	0,00
"	bánágt	—	0,00	0,00
"	masodrendű	—	0,00	0,00
Bácskai	uj	—	0,00	0,00
"	kápost	—	0,00	0,00
Köles	"	—	4,50	5,00

A határidőszület folyamán a következő kötések történnek:

Áprilisi buza 1902.	9.21—9.19—9.20—9.21
Októberi buza 1902.	8.38—8.39—8.40
Áprilisi rozs 1902.	7.75—7.78—7.74—7.75
Áprilisi zab 1902.	7.46—7.47
Májusi tengeri 1902.	5.39—5.37—5.38
Augusztusi repce 1902.	—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902.	9.20	pénz 9.22	áru
Októberi buza 1902.	8.39	"	8.40
Áprilisi rozs 1902.	7.76	"	7.77
Áprilisi zab 1902.	7.49	"	7.50
Májusi tengeri 1902.	5.37	"	5.39
Augusztusi repce 1902.	12.35	"	12.45

Déltáni fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902.	9.22—9.23
Buza októberre 1902.	8.40—8.41
Áprilisi rozs 1902.	7.77—7.78
Áprilisi zab 1902.	7.50—7.51
Májusi tengeri 1902.	5.38—5.39
Augusztusi repce 1902.	12.35—12.45

A budapesti értéktözsde.

Az előtözsde folyamán a két Hite.részvény realizációkra kissé elgyengült. Államvasut-részvények ellenben magasabb külföldi jegyzések alapján javultak. A helyi piacon az irányzat szilárd volt. Közüti, Városi villamos és Leszámitolóbank-részvényekben emelkedő árnál élénk kereslet mutatkozott.

Alacsonyabb Berlinre a déli tőzsdén az árfolyamok lemorzsolódtak, az öszvforgalom lényegesen megapadt.

Előtözsde. Osztrák hitelrészvény 658.50—655.—. Magyar hitelrészvény 672.——672.50. Leszámitolóbank részvény 434.—436.—. Jelzálogbank részvény 472.50—473.—. Rimamurányi részvény 496.—498.50. Koronajáradék 96.05. Államvasut részvény 663.60—665.75. Városi villamos-vasut részvény 304.—310.50. Közüti vaspálya részvény 605.50—610.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 96.10—96.20. Fővárosi kölcsoőn 92.50—92.60. Magyar hitelrészvény 670.—672. Ipar- és kereskedelmi bank részvény 50.—50.50. Jelzálogbank részvény 470.50—472.50. Leszámitolóbank részvény 435—437.50. Osztrák hitelrészvény 651.75—654.—. Kereskedelmi bank részvény 2535.—2540. Magyar Ászfali részvény 178.—185.—. Magyar Keramiai részvény 136.—. Egyesült Fővárosi Takarékpénztár részvény 2170.—. Salgótarjáni közcshánya részvény 565.—572.—. Rimamurányi vasmű részvény 496.75—497.—. Közüti vaspálya részvény 607.50—610.—. Városi villamos vasut részvény 309.50—312.—. Állam-vasut részvény 665.50—667.75 korona.

Utódsz. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 652.50. Magyar hitelrészvény 670.50. Leszámláló 435. — Rímamurányi vasműrészvény 497. — Osztrák-Magyar államvasuti részvény 664.70. Közúti vasút 608. — Városi villamos vasút 308. — korona.

A budapesti terménytözsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulainak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 45.—53.— korona, vörös aprószemű 42.—46.— korona, vörös erdélyi — korona, vörös búsángi — korona. Középszemű 47.—49.— korona, nagyszemű 50.—56.— korona. Disznózsír: budapesti 52.50—53.— korona, vidéki — korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki — korona, városi 4 darabos 42.—42.50. korona, 3 darabos 45.—45.50. korona, füstölt — korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—14.75 korona 120 darabos — korona, 100 darabos 16.—16.25 korona, 85 darabos 18.25—18.75 korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.50 korona, 100 darabos 15.75—16.— korona, 85 darabos 17.50—18.— korona. Szilvaiz: slavinai 19.—19.50 korona, szerbiai 17.25—17.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi gabonátözsde.

Bécs, januar 21. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) New-York ma gyöngébb árfolyamot jelentett és arra való tekintettel is, hogy az ellenőrizhető buzaállomány lényegesen növekedett és a budapesti jelentés sem volt éppen elénlélt hatással, az itteni tözsde az eladási hajlam lett uralkodó és eladások fordultak is elő. Az üzlet elaprózódó árfolyamokkal nyílt meg, de később valamivel javultak az árak. Zárlatok buza 4 fillérel alacsonyabban állott, mint tegnap este, rozs és zab 2, tengeri 1 fillért veszített.

Buza tavaszra 9.40—9.37—9.39, rozs tavaszra 7.98—7.96—7.97, zab tavaszra 7.77, tengeri május-juniusra 5.67—5.69 korona. Zárlatok: buza tavaszra 9.41, zab tavaszra 7.49 korona.

A bécsi értéktözsde.

Az elődszde jó hangulatban indult. A tegnapi élénkség kissé lanyhult. A déli tözsde nyugodtan indult. Az államvasuti részvények iránt nagy élénkség mutatkozott. Az általános hangulat különben gyöngye volt. Berlinre bányadt volt az irányzat. 1 óra 30 percekor csöndes, tartott volt az üzletmenet. 2 óra 30 percekor az Alpina részvények gyöngébbek lettek. Az üzletmenet mindvégig csöndes maradt.

Bécs, januar 21. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyárjárdék 119.25. Lissza és szagedi kölesön sorsjegy 152.—. Magyar vasuti kölesön ezüsten 101.—. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.80. Magyar leszámláló- és pénzváltóbank 435.—. Rímamurányi vasműrészvény 493.50. Magyar koronaárjárdék 96.—. 4%-os Magyar földterem. kötvény 94.90. Magyar hitelbank részvény 671.—. Magyar nyereség kölesön sorsjegy 182.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény —. Magyar keresik. bank 2555. Magyar kuponárj 1745.

Bécs, januar 21. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjárdék 100.85. 4%-os osztr. aranyárjárdék 120.45. 1860-os sorsjegy 147.—. Osztrák hitelsorsjegy 405.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyzület 468.50. Osztrák-magyar bank 1605.—. Déli vasút 77.50. Dunagőzhajózási részvény 827.—. Dohányrészvény 287.—. Cézársi és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.90. 4 2/3%-os ezüst járdék 100.70. Osztrák koronaárjárdék 97.50. 1864-iki sorsjegy 227.—. Osztrák hitelintézeti részvény 652.25. Unionbank 550.—. Osztrák Lánderbank 421.—. Osztrák-magyar államvasút 664.75. Elhavölgyi vasút 453.50. Alpei bányarészvény 416.—. 20 irak arany 19.33. Londoni váltó 239.20. Bécsi tramway lítt B. 281.50. Bécsi. Tramway lítt A. 285.50. Lipót kohó 284.—. Az irányzat gyöngébb.

Bécs, januar 21. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 652.55. Magyar hitelrészvény 673.—. Angol-Osztrák bank 264.—. Bécsi bankjegyzület 467.—. Union bank 550.50. Lánderbank 422.—. Osztrák-magyar államvasút részvény 665.—. Déli vasút 77.50. Elhavölgyi vasút 453.50. Eszaknyugati vasút részvény 449.50. Dohányrészvény 288.—. Rímamurányi vasút 493.50. Alpei bányarészvény 416.—. Májusi járdék 100.85. Magyar korona járdék 96.—. Török sorsjegyek 103.25. Német birodalmi márska 117.25—26. Napoleon d'or 19.02.

Külföldi értéktözsde.

Berlin, januar 21. (Városi tudósító.) Minthogy az a hír, hogy Angliában beszüntették az ujonozást, megerősítést nem nyert, a tözsde kedvetlenül indult és minthogy egyidejűleg a legkorszerűbb bank- és bányarészekben a legutóbbi emelkedésre való tekintettel realizációk történtek, amelyekkel szemben hiányzott a vételkérő, ezek a részvények mind jelentékenyen hanyatlottak. Jól tartotta magát a járdék-piac. Vasutakban nem volt egységes az irányzat. Szilárdabbak voltak az osztrák-magyar államvasút részvényei. Később bányarészek kissé javultak arra a hírre, hogy Felső-Sziléziában emelték az árakat. Magánkamattal 2/3%.

Berlin, januar 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék —. 4%-os osztrák aranyárjárdék 102.75. Elhavölgyi vasút —. Magyar koronaárjárdék 96.90. Osztrák-magyar államvasút 142.90. Kassa-oderbergi vasút —. Bécsi váltó 85.25. Magyar vasuti beruházási kölesön 103.25. Alpei bányarészvény —. Disconto-Commandit 186.40. Általános villamosági Edison 191.50. Gelsenkircheneri 170.—. Laura-kohó 106.25. 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.—. 4%-os magyar arany-

járdék 101.—. Osztrák hitelrészvény 205.50. Déli vasút 20.25. Károly Lajos vasút 102.50. Orosz bankjegyek 212.25. 4%-os új orosz kölesön —. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 100.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 167.10. Harpeni 163.25. Az irányzat gyöngébb.

Berlin, januar 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyárjárdék 101.—. Magyar koronaárjárdék 96.90. Osztrák hitelrészvény 205.75. Osztrák-magyar államvasút 142.60. Déli vasút 20.40. Bazaknyugati vasút —. Elhavölgyi vasút —. Orosz bankjegyek középén 218.20. Buschtiehradi —. Orosz bankjegyek (Ultimo) Lombard —.

Páris, januar 21. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4%-os osztrák aranyárjárdék 103.70. Osztrák Lánderbank 465.—. 3%-os francia járdék 100.20. Ottomank bank 549.—. 3 1/2%-os francia járdék 102.10. Alpei bányarészvény —. Déli vasút —. 4%-os magyar aranyárjárdék 102.—. Párisi bankrészvény 100.02. Olasz járdék 99.80. Francia törleszt. járdék 99.70. Osztrák földhitelintézeti részvény —. Török dohányrészvény 314.—. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, januar 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjárdék 101.10. 4%-os osztrák aranyárjárdék 102.70. Magyar koronaárjárdék 97.10. Osztrák-magyar bank 116.—. Déli vasút 20.30. Elhavölgyi vasút 114.50. Londoni váltó 204.05. Bécsi bankjegyzület 116.65. Villamos részvény —. 3%-os magyar aranykölesön 84.40. 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.—. 4%-os magyar aranyárjárdék 101.15. Osztrák hitelrészvény 205.90. Osztrák-magyar államvasút 142.90. Eszaknyugati vasút 111.—. Bécsi váltó 85.25. Párisi váltó 812.25. Union bank —. Alpei bányarészvény 211.—. Az irányzat gyöngébb.

Frankfurt, januar 21. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 206.—. Német bank 208.—. Disconto 188.75. Berlini kereskedelmi bank 145.40. Gelsenkircheneri 170.90. Harpeni 163.75. Laura-kohó —. Olasz járdék —. Szilárd.

Hamburg, januar 21. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjárdék 101.—. 1860. sorsjegy 148.—. Déli vasút 19.90. 4%-os osztrák aranyárjárdék 102.60. Osztrák hitelrészvény 205.80. osztrák-magyar államvasút 142.90. Olasz járdék 100.30. 4%-os Magyar aranyárjárdék 101.—. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Január 21. A sertésüzlet irányzata változatlan. A Hísi sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban) 90—92 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 84—86 — fillérig. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 80—82 — fillérig. Fiatal könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. II. Magyar másodikrendű: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 88—90 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 86—88 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 84—86 fillérig.

Sertésleltétel 1902. januar 19. napján volt készlet 25.942 darab. — 1902. januar 20. napján felhajtott 853 darab. 1902. januar 20. napján elszállított 579 darab, 1902. januar 21. napjára maradt készletben 26.216 darab.

Kivonat a hivatalos lapból. — Januar 21. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Fogel Kálmán nagykirályi kir. járásbíróvá teleknyvezte előt a IX. felszeli osztályba teleknyvezte előt, Budur Rafael zombori kir. törvényszéki joggyakorlókat a nagykikindai kir. törvényszékhez aljegyzővé, Rajdos János m. kir. csendőrorfester, igazolvány osztítót a tatabi kir. járásbíróshoz irnokká, az illavai orsz. fogynitéznel megüresedett ev. ref. lelkesi állásra Kulifay István jászkeréghyázai helyettes lelkesi, a földmívelésügyi miniszter Legény Ödönd, a magyarországi gazdasági akadémiának alkalmazott osztályának gazdasági segédét, ezen akadémián növénytermelési tanszék mellé két év tartamára tanársegédé, a vallás-és közoktatásügyi miniszter Molnár Ferenc okleveles tanítót a szurdoki állami elemi népiskolához rendes tanítóná, Budoscs Péter okleveles tanítót a dabocseki közszé elemi iskolához rendes tanítóná, a debreczeni kir. itélőtábla elnöke Durilla Béla debreczeni lakos. Államtudományi tudott a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakorlókat, a s.a.-ujhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság Ambrus József tudott adóhivatali díjtalan joggyakorlókat a királyi-helmeczi kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségű díjas gyakorlókat, a löseai m. kir. pénzügyigazgatóság Weber Pál a kismárki kir. adóhivatalhoz díjtalan gyakorlókat nevezte ki.

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Dr. Kikindai Győző törökkanizsai kir. közjegyzőt Nagyikindára: a vallás-és közoktatásügyi miniszter Bielik Endre gappeli állami elemi iskolai tanítót a hloszai állami elemi iskolához, jelen minőségében, áthelyezte.

Közjegyzői kamara. A budapesti kir. közjegyzői kamara közhírre teszi, hogy az Orosháza áthelyezett Szakáll Adorján gyöngyösi kir. közjegyző irodája részére helyettesít dr. Tószóghy Andor budapesti kir. közjegyző-helyettes, továbbá néhai Baranyay Jenő dunaújvárosi kir. közjegyző irodájára részére dr. Rektorsitz Lajos dunaújvárosi kir. közjegyző-helyettes hivatálból kirendelte.

Ügyvédi kamarák. A pozsonyi ügyvédi kamara dr. Dohnányi Lajos Trencsén, Martényi Sándor Szenicz és dr. Tolgyessi Ferencet Pozsony székhelyre az ügyvédek névjegyzékébe bejegyezte. Továbbá dr. Dénes Zsigmond ügyvéd aranyos-mórthi lakos székhelyre Nagy-Tapolcsány tette át. Richter Endre pozsonyi ügyvéd pedig saját kérelmére törtélt. Végre Tormay György vaguhelyi és dr. Sándor Ferenc vágselyei ügyvédek elhalálkozásuk következtében az ügyvédek lajstromából kitöröltek. — A székesfehérvári ügyvédi kamara Cholnoky László veszprémi ügyvéd elhalálzására, Kovács István székesfehérvári ügyvéd lemondása következtében az ügyvédek lajstromából törölte. — Az aradi ügyvédi kamara közhírre teszi, hogy dr. Draia Eneas szásvárosi ügyvéd, Marosvásárhelyre történt átköltözése következtében, az ügyvédek lajstromából kitörölte. Pályázatok. A szentendrei adóhivatalnál gyakorlóki

állás 2 hét alatt. — A löseai és ódlóbi adóhivataloknál díjtalan adóhivatali gyakorlókat állás 2 hét alatt. — A komáromi pénzügyigazgatóság kerületében 14 nap alatt pénzügyi főigazgatói állás. — A kecskeméti adóhivatalnál tisztii állás 2 hét alatt. — A borosjenői járásbírósnál teleknyvezett állás 2 hét alatt. — Az antalfalvai adóhivatalnál adóhivatali állás 2 hét alatt. — A brassói törvényszéknel irnok állás 4 hét alatt.

Napirend.

Naptár. Szerda, januar 22. — Római katolikus: Vince vt. — Protestáns: Vince. — Görög-orosz: (január 9.) Polienkt. — Zaidó: Scheb. 14. — Nap két: 7 óra 23 percekor. — Nyugszik 4 óra 29 percekor. — Hold két: 3 óra 9 percekor délután. — Nyugszik 5 óra 37 percekor reggel. A horvát miniszter fogad d. u. 4 órakor. Nemzeti Múzeum. Képtár, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

Országon Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában délelőtt 9—1 óráig.

Iparművészeti Múzeum délelőtt 9—11-g. Termelői Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerespesi-ut 72.) délelőtt 9—10 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Szfánia-ut 14.) nyitva d. e. 10—11-g. Belépődíj 1 korona.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-g. Nemzeti Szalon Állandó kiállítása d. e. 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Magyar női múkiállítás (Váci-utca 34.) d. e. 10 órától este 8-g. Belépődíj 60 fillér.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig. Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8 óráig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintázt: V. kerület Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos kört: délelőtt 9-10 délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelemtörténeti gyjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (meiyben az ez-letvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, januar 21. —

Az alacsony légnyomás a Finn-öböl, a maximum pedig Franciaország fölött van.

Európában enyhe időjárás uralkodik. Jelentékenyebb esők az eszák-német partokon voltak.

Hazánkban az idő enyhe és tulnyomó részben száraz volt. Az éjjeli fagy Erdélyben —10 C-át meghaladta és ma reggel az ország északi részén kevés csapadék is esett.

Küldés: Eszaknyugati szelekkel enyhe idő várható, északon és keleten csapadékkal.

Table with exchange rates for various locations including London, Vienna, and others, listing rates for different currencies and goods.

Advertisement for Dr. Garai Antal, featuring text about medical services, a list of ailments treated, and contact information for his practice in Budapest.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 22-én.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 22-én.
Az ember tragédiája.

Dramái költemény, írta Madách Imre. Színiaralkalmazta Paulay E. Zenéjét szerzerzte Erkel Gyula.

Személyek:
Az Ur Rafáel Palotai A szellem Fái Sz.
Gábor Gerő L. Rabzolga Mészáros
Mihály Faulayné Arthur Mihályfi
Lucifer Gyenes Elitelt Abonyi
Adám Páfi Saint-Juste Ivánfi
Kezdeté 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Szerda, 1902. január hó 22-én.

Lotti ezredesei.
Énekes boház 2 felvonásban. Írta Rudvard Stone. Fordította Faragó Ödön. A dalok versszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek:
Ton Dawentry Sziklai Barley Szilágyi
Harriet Sziklainé Mister Morray Iványi
Jean Dickson Boross Mister Bibb Kalocsay
Kitty Turcsányi Miss Kate Sellő
Rámajnah Ráthonyi Esmeralda Iványiné
Lotti Fedák Elise Tomcsányi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. január hó 22-én.

A képviselő ur.
Eredeti boház 3 felvonásban. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:
Bodolai Károly Góth Melinda Hegedűsné
Lili Gazsi Beke Antal Vendrei
Keszter Nikó L. Csopaki Rónaszéki
Péntek Szerényi Puppenheim Balassa
Fűcsy Tapolczay Horvát Kazaliczky
Bodolai Karsai Hegedűs Ágnes Fábian
Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. január hó 22-én.

Katalin.
Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Írta dr. Béli László. Zenéjét szerzerzte Fejér Jenő.

Személyek:
H. Katalin Hegyi Mária Rózsa
G. Gurackij Kenedih Olga Nyári
Eranovics Ivan Szabó Téliamaque Németh
Trojkor Fedor Tollagi Duplessis Kury
Alekszej Nagy Anica Bojár
Sanderland Ujvári Gregor Kies M.
Ducskov Havasi Tiszt Szerdahelyi
Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. január hó 22-én.

A hadsereg.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. január hó 22-én.

A párisi.
Vígjáték 3 felvonásban. Írta Gondinet Edmund. Fordította Paulay Ede.

Személyek:
Brichanteau Nádya Geneviève Ligeti
Savourette Vivári Pontaubertine Lendvayné
Pontaubert Boronyi Leonide Molnár R.
Fougerolles Pálffy Embelline Meszlényi
Gontrau Latabár
Kezdeté 7 órakor.

Fogászati
rendelő intézet, Budapest, Váci-körút 5. sz. II. em.
Fogászati, fogtörési, műfogak stb.
Szakorvosi kezelés. Hétszázott díjazás.
Rendelés 9-5. Szegényeknek ingyen.

Mulassunk Uram!
Mielőtt azonban bába megvesszünk, ne feledkezzünk meg báli cipő vásárlásról, mely a legjobb próbarendelés, hogy mindenki meggyőződjék cipőim feltűnő elegáns párisi chikjéről és tartósságáról.

Minden csomagot teljesen portmentesen küldök, vagy minden vedő egy tégely általam felalát és törvényileg védett „Guzi” kengőcsöt, mely a bőr vagy lack repedését meggátolja, kap ingyen, mely a rendelkezési megemlítenőd. Méréseknek elegendő, ha harisnyában egy papírdarabra állva a lábát körvonalát lerajzolja. Képes árjegyzékem ingyen. Nem megfelelőért ezonnal kötelezem magam kicserélni vagy a pénzt minden levonás nélkül visszaadni.
Férfi szalmakapuzású cipő — 4.—
elegáns — 4.—
Párisi div. box calf fűző — 4.50
Gavallér lack gombos cipő — 3.50
Elegáns víz fűző — 3.50
Sima erős vízborító cipő — 3.—
Bacaria csizma egy darab- ból, vízhatlan omoleggett talpbetéttel erős — 7.—
Haltina csizma vízhatlan, mag- sáborítottással, tördig erős, omoleggett talpbetéttel — 6.—
AGULÁR IGNÁTZ
Budapest Deák-tér 6.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.
Ma szerdán
harmadszor lép föl

Don Francisco de Souza

kir. portugál kamaradramés a liaszaboni operából, továbbá a
Párisi Fono-Kinema-Színház
Chung-Ling-Soo

Tarka Szünetad. Angyalvadászok.
Holnap csütörtökön
utolsóelőtti fellépése

Don Francisco de Souza

A télközben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

Ma

Dirkens Annie

második fellépése.

Holnap, csütörtökön, harmadik

Dirkens-est.

A mai és a következő Dirkens-estélyre a jegyek d. e. 10-11-ig, délután 3-6-ig a nappali pénztárnál és este kaphatók. Az előveteli dohányüzletünkben méréselt árú belépőjegyek.

Páratlan női KÉZIMUNKA

terén legújabb képes árjegyzékem, mely 204 oldalon 2066 kézimunka-rajzot tartalmaz és a női kézimunka-szakmát a maga tökéletességében felkarolja.
A Budapesti Napló t. vidéki előfizetőinek ingyen és bérmentve küldöm.
Bérczi D. Sándor
női kézimunka-nagyiparos
Bpest, Király-utca 4.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor. és csemegefajtákban feltüntetett, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalomnak, köztereknek három évi törlesztésre is adatik.

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Orán törless, len gyorsan fejlődő elvengővény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kertés nevelhet pár év alatt, rendkívül csodálatos, melynek nemhogy ember, de semmielőtt állat, még is az őt az őt nem találhatók át. Minden rendeltetéshez bérmentve küldöm a kért, mely minden az a ház, vagy család, ahol annak tartalmát hasznára ne fordítani, városban, falun, parkban, gazdag vagy szegény családoknál egyaránt. Így még azoknak is igen kedvezőben áll, akik rendeltetést nem akarnak, mert benne számos oly kiváló magvak, fiatalok, melyek mindenkinek nagy hasznát látnak. Cím: **Diócseseték.**

Meghívó.

A budafoki vízvezeték-i részvénytársaság 1902. február 7-én, délelőtt 11 órakor Budafokon, saját irodahelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a t. c. részvényesek ezonnal meghívhatnak.

Tárgysorozat:

1. A rendkívüli közgyűlés határozatképességének megállapítása.
2. Egy jegyző és két jegyzőkönyv hitelesítő választása.
3. Hat lemondott igazgatói tag lemondásának a bejelentése; Határozathozatal a felmentésük megadására iránt. Határozathozatal aziránt, hogy a megüresedett igazgatói tagok állások betöltését nem fogadják.
4. Két rendes és két pótfelügyelő bizottsági tag lemondásának a bejelentése és helyettük 2 rendes tag választása.
5. Bejelentés és határozathozatal a vízvezetéknek a község részéről leendő átvétele tekintetében.
6. Alapszabályok módosítása a) a társaság székhelye, b) az igazgatói tagok számának a redukálása, c) az igazgatóság határozatképességi számának a redukálása, d) a felügyelő bizottsági tagok számának a redukálása, e) a hirdetések oly módon való megváltoztatása, hogy azok csak a „Budapesti Közlönyben” jelenjenek meg, f) és a szavazatoknak egyenkénti korlátozása tekintetében.

A rendkívüli közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényesek részvényeiket 1902. február hó 3-ig bezárólag letétbe helyezhetik a társaság irodájában és a Budafok és Budáke takarékpénztárnál Budafokon, továbbá a budapesti Bankgyűlésnél és a budapesti-pestvárosi takarékpénztárnál Bndapestn.

Kelt Budafok, 1902. január hó 20-án.

Az igazgatóság.

MAGYAR BAZÁR

Szerkesztik: **DIVATLAP.** Kiadja: **Az Athenaeum Irod. és nyomdai részvény-társ.**

S. Hentaller Elma, és nagyíróai Lányai S.-né. XXXV. ÉVFOLYAM.

A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Elvezetes, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kíséri a nagyvilági életet, az irodalom, művészet, jótékonyági ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkák egyéb ágairól sem. Utalgazítást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatsz gyönyörű, néha színes ábrákkal, szabásai mintákkal feltölti a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendes munkatársai: Ábrányiné-Katona Klara, Bende Andor, E. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Czobbel Minka, Dessewffy Emma, Fánghó-Gyujtó Izabella, Fayné H. Mária, Gyarmathy Zsigáné, György Ilona, Harmath Lujza, özv. gróf Kessentine, újvárosi-győri Horváth Bóka, M. Károlyosy Julia, Köver Ilona, Kulifay Izabella, Látovay Viktória, Luz Terka, Palkó-Ucsovyné báró Glauhitz Flora, báró Redvi-Zsuzsa-Schuytra Ilona, Sárosi Bella, Sulyok Ida, Szalay Fruzsina, Szibethy-Szalay Erna, Székely Irén, Tabody Ida, Tavasi Róza, Tutsokné-Szabó Lilly, Wettsteinné-Szalha Margit, Vössönye-Jankovits Lujza stb.

A MAGYAR BAZÁR minden hónap 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörű rajzokkal, színes dívtképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két regényt közöl a MAGYAR BAZÁR. Talányokkal és pályaférdekekkel is foglalkoztatja a MAGYAR BAZÁR olvasóit és a megfektőknek értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár-t

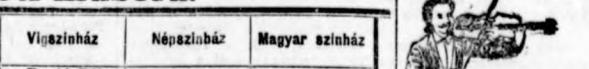
a Budapesti Napló előfizetői

kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig egész évre 12 korona helyett 9 koronáért, fél-évre 6 korona helyett 4 korona 50 fillérért, negyed-évre 3 korona helyett 2 korona 40 fillérért.

A „MAGYAR BAZÁR” előfizetési ára

a Budapesti Napló utalványán is beküldhető.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Csütörtök	Aida	Tárgma királynő	Rontó Pál A dada	Adám és Éva	Lotty ezredesei
Péntek	Tristan és Isolde	A szerencse	A képviselő ur	Adám és Éva	Lotty ezredesei
Szombat	Zaidonő	Karácsonyi álom	A dada	Szókimondó asszonyosság	Lotty ezredesei
d. u. Vasárnap este	—	Az aranyember	A képviselő ur	Kurucfurfang	A kikapós patákiarus
	Villars dragonyosai	Tárgma királynő	A dada	Adám és Éva	Lotty ezredesei

Ne vegyen senki hangerőt meg **REMÉNYI MIHÁLY** műhangszerész legújabb képes árjegyzékét, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről Király-utca 44/4.

DISKRET BETEGSÉGEK

elsőrendű gyógyítói intézete
BUDAPEST.

KATAPHORESE.

ÚJ GYÓGYMÓD!

Főfőművelhetetlen gyógyhatású

Ideg-, Nemi-, Bőr-,

Vérbetegségek és

Gyengeségi-állapotok,

Impotencia gyökeres gyógyítására.

Tapasztalt radikális és gyors eredmények folytán honorárium teljes gyógyszer után fizethető.

Páratlan sikeres eredményei folytán általánosan kitérőnek elismert

hydro-elektrotherapiail intézet

a modern Hygiene és legújabb orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint berendezett gyógytermekkel

Budapest, Teréz-körút 44. I. emelet

Dr. MITZGER TIVADAR

Az ideg és nemi betegségek gyógyítása.

Gyengeségi állapotok, impotencia.

Kataphoresis Gyógyászat.

Bűnök a nemi életben és azok hatással orvosi munkák szerzőjének személyes vezérlése alatt, szűrt és egész nap.

Levelre díjmentesen válaszolunk.

Prospectus ingyen.

Seabury & Johnson-féle

Benson-tapasz

a leghatásosabb szer

Köszvény, csusz, derékfájás, csípőfájás, hátbaj, mellbaj, köhögés, minden meghűlés ellen.

Óvakodjanak csekélyebb értékű utánzatoktól!

Louis Ritz & Co., Hamburg.

Kapható Budapesten:

Dr. Egger Leo és Egger J. "Mádor"-gyógyszertárban VI., Váci-körút 17. szám.
"Apostol"-gyógyszertár VIII., József-körút 64. szám.
Török József gyógyszerésztára VI., Király-utca 12.
Dr. Rosenberg Sándor gyógyszerésztára VIII., Kerepesi-út 43.

Az ATHENAEUM irod. és nyomdai részv. társ. kiadásában Budapesten megjelent:

TELEKKÖNYVI döntvények és végrehajtások

1861—1901-ig, szakaszok szerint összeálltva.

SEGÉDKÖNYV a telekkönyvi és végrehajtási törvény-, illetve rendeletekhez.

Irta **Dr. Herczeg Mihály.**

Ára 6 korona.

Kapható a kiadóhivatalban VII., Kerepesi-út 54. és minden könyvkereskedésben.

Neustein Fülöp
Cukrozott hashajtó labdaccai

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET labdaccai).
E pillók használatára minden tekintetben felhívjuk a figyelmet minden ártalmatlan, az alábbi szervek bejártai legjobb eredményt használva, rendszeresen hashajtó, vértisztító; egy gyógyszer sem jobb a mellé oly ártalmatlan, mint e pillók a

SZÉKSZORULÁS

a legelső betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőleg végtől még gyermekek is szívesen veszik.
Egy 15 pilluát tartalmazó doboz 30 fill., egy legerősebb, mely 8 doboz, tehát 120 pilluát tartalmaz, csak 2 korona.

Óvás! Utazásokkor különösen óvakodjunk. Kétségbeesésben Neustein Fülöp hashajtó labdaccait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyel láttatott piros-fehér nyomatásban "Szent Lipót" és Neustein Fülöp gyógyszerésztára aláírásával van ellátva. A kereskedelmi törvényesülteleg védett cégjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp
gyógyszertára a "Szent-Lipót"-hoz Bécs, I. Plankengasse 6. Fővárt. Magyarországra részben Török József gyógyszerésztára Budapest VII., Király-utca 12., és Andrassy-út 20.

Titkos betegségek

gyógyítására a specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyít legelső idő alatt biztos sikerrel fertékni és nőknél: húgycsőfolyást, hólyagbajokat, bujakoros sebeket, syphilit, ennek következményeit, makacs borbajokat és az öntörzészől támadt idegbetegségeket.

Meglepető az eredmény fertül gyengeségnél (impotencia) egy fiatal, mint öregbűt egyéneknél. Levelre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök.

Lakás: Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (Bohánay-utca sarkán, I. emelet).
Bejárt a lépcsőnél. Külön várótermek.
Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek. 30 éves kórúti és magán-gyakorlati tapasztalatainak legza legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor
gyógyít fertékni és nőknél foglalkozást szava nélkül mindennemű bármily régi kórú

Nemi betegségeket

ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizelel bajokat, bujakoros sebeket, syphilit, öntörzészől eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegségeket és szépségübbüket, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)

meglepető biztos eredményt gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-út 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön várótermek. Külön be- és kijárak.
Külön díjtalanul. Levelre díjtalanul válasz.

Női betegségeket,

mint egyáltalában kifolyást és méhbetegségeket Lysoferinn.

Ezen befecskendező por kitérő hatásai bir idült a uj gyulladást, valamint minden más tartós női bajnál. I. doboz ára 3 korona és egy dupla doboz ára 5 korona.

Erőmegújító-elixír,

hátsában a mai napig utól nem ér szer, mindennemű gyengeségi bajoknál, de különösen egyenesülte fertékni (impotencia) ellen kitérő szer, valamint vérszegénység, sápkór, ideggyengeségnél, valamint azok megküzdésénél és önkéntes magánmunkáknál. Egy kis üveg ára 5 korona és egy dupla üveg 8 korona.

Számos hálaírat van, kinek fentebbi szerek segítettek

Mint egyedül valódián kapható:

Erős Aladár gyógyszerésztárában

a Szent Jánoshoz, Nagy-Kikindán 2. sz.

4982. szám.

Faeladási hirdetmény.

Az apatini m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó alábbi felsorolt erdőterületeken álló fatömegek készletek tővön tuskóirtási kötelezettség mellett az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1902. évi január hó 27-én délelőtti 9 órakor megtartandó zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános árverésen a fognak adni s. p.

1. B.-Monostorszeghi „Susnyár” erdő 25.0 holdas I. számú vágás fatömege 39.621 kor., 2. B.-Monostorszeghi „Susnyár” erdő 25.0 holdas II. számú vágás fatömege 39.735 kor., 3. Karavukovai felső erdő 21.3 holdas I. számú vágás fatömege 13.940 kor., 4. Karavukovai felső erdő 21.3 holdas II. számú vágás fatömege 12.090 kor., 5. Karavukovai felső erdő 21.3 holdas III. számú vágás fatömege 14.364 kor., 6. Csébi határerdő 31.1 holdas I. számú vágás fatömege 28.207 kor., 7. Csébi határerdő 28.9 holdas IV. számú vágás fatömege 17.831 kor., 8. Csébi határerdő 24.6 holdas V. számú vágás fatömege 16.589 kor., 9. Csébi határerdő 19.1 holdas VI. számú vágás fatömege 8.765 kor., 10. Csébi határerdő 29.1 holdas VII. számú vágás fatömege 11.348 kor. kikiáltási ár mellett.

Kihasználási időtartam 1902. évi szeptember hó 30-ig. Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal, a bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságoknál megtekinthetők, a hol a vágások becsült fakészletére nézve is felvilágosítás adatik.

Budapest, 1902. évi január hóban.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

A „KIS LAP”

mely a 7—12 éves gyermekek legkedveltebb képes újsága, harmincegyedik évfolyamával lép immár olvasói elé.

Szerkesztik: Forgó bácsi és Roboz Andor.

A „KIS LAP” hetenként a lehető legváltozatosabb tartalommal jelenik meg.
A „KIS LAP” kiváló írók tollából megjelent közleményei a legkülönbözőbb tárgykörből merítke. Hosszabb és rövidebb elbeszélései, csengő-bongó versei a hazaszeretettel és a kitartó, becsületes munkásság elveit plántálják a gyermek lelkébe.
A „KIS LAP” komoly és vidám hangú elbeszélésekkel kívül közeli uterásokat, meseket és hangulatos rajzokban hirdeti a természet ezernyi szépségét.
A „KIS LAP” nagy súlyt helyez a gyermekek etikai nevelésére; a nagy emberek életét vagy életük egy jellemző szakaszát adomaszertű apró közleményekben ismerteti.
A „KIS LAP” a kezi ügyesség fejlesztésére is szerencsés gondot fordít; magyarázatokkal kísért rajzokban tanítja meg fiatal közönségét arra, hogy mint készítheti el egyszerű semmielő, kis papír- vagy fadarabkákból ömaga a játékat és mint mulattathatja környezetét büvésztársai tudományos alapokon nyugvó mutatóvagyokkal.
A „KIS LAP” mindezek mellett közli különféle rajtvényeket, találati meseket és a megjelölt köztöltő pályaműveket sorsolási időközönként pályázatokat hirdet, hogy a gyermekek elméjüket munkára serkentsék és a szép stílus iránti érzéküket már ezen a fokon fejlesszék.
A „KIS LAP” rajzai és képei a művészi nevelés leghatékonyabb előmozdítói: könnyedek, a gyermek képzeletéhez szólók, nagyotlára vidám jókedvet és egészséges humort árasztanak.

A „KIS LAP” előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.

A „Budapesti Napló” előfizetői

a „KIS LAP”-ot

kedvezményes előfizetési áron kaphatják,

és pedig egész évre 6 kor.-ért, félévre 3 kor.-ért, negyedévre 1.50 kor.-ért.

A „KIS LAP” ezen kedvezményes előfizetési összege a „Budapesti Napló” utalványán is beküldhető.

MAGYARON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JANOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. ÉZÁ RÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER-ÉS MŰ-ÓRAS
FELTÁLLÓJA A REMOITOUR
INGAÓRÁKNAK STR. STR.

ÓRAK ÉKSZEREK
10—ÉVI JÓTÁLLASSAL
KÉSZPENZÉRT, VALAMINT
RESZLETFIZETESRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES MÉRLEGÉK BOOILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BEKÜLDHETŐ

